

rolnicze abc

W Olsztynie już w pierwszy weekend września

XXII Jesienne Targi Rolnicze „Wszystko dla rolnictwa”

rolnicze abc
patronat prasowy

— Duża oferta maszyn rolniczych, zwierząt, gospodarstw ogrodniczych oraz prezentacja rękodzieła i sztuki ludowej, a do tego swojskie jedzenie i atmosfera pikniku. To tylko niektóre z licznych atrakcji, jakie czekają 5-6 września na zwiedzających podczas XXII Jesiennych Targów Rolniczych „Wszystko dla rolnictwa” — zapewnia Rafał Sobolewski, komisarz tegorocznej edycji imprezy.

To już dwudziesta druga odsłona Targów Rolniczych, które od wielu lat odbywają się na ulicy Jagiellońskiej 91, na terenie Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie. Targi cieszą się dużym zainteresowaniem mieszkańców Olsztyna i regionu. Corocznie impreza przyciąga około 200 wystawców i ponad 30 tysięcy zwiedzających

Głównie dla rolników, ale i dla mieszkańców też

Ze względu na swoją długą historię Jesienne Targi Rolnicze na stałe zagościły w kalendarzu jesiennych imprez odbywających się w naszym mieście. — Targi te nie są skierowane jedynie do rolników. Coś dla siebie znajdą zarówno mieszkańcy wsi i obszarów wiejskich jak również działkowcy oraz właściciele ogrodów, posesji i balkonów — zapewnia Rafał Sobolewski.

Od maszyn i urządzeń rolniczych po OZE

Podczas targów będzie można zapoznać się z ofertą przygotowaną przez producentów maszyn i urządzeń rolniczych, ciągników a także z ofertą firm zajmujących się wyposażeniem budynków inwentarskich. W bogatym programie targów znajdzie się pokaz: roślin oraz artykułów szkółkarskich i ogrodniczych oraz zabudowy, wyposażenia i aranżacji ogrodów. Nie zabraknie szerokiej oferty rozsądnych warzyw i ziół oraz nawozów, nasion i środków ochrony roślin, chętnie kupowanych przez działkowców i właścicieli przydomowych ogródków. Na tegorocznych Jesiennych Targach Rolniczych odbędzie się prezentacja instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii, które cieszą się ogromnym zainteresowaniem wśród zwiedzających.

Od lat we wrześniu w WMODR w Olsztynie możemy podziwiać najlepsze zwierzęta, prezentowane przez hodowców z całego województwa Fot. Anna Uranowska

Zaprezentują swoje najpiękniejsze zwierzęta

Równocześnie z targami odbywać się będzie Warmińsko-Mazurska Wystawa Zwierząt Hodowlanych, na której swój dorobek zaprezentują najlepsi hodowcy bydła mlecznego, bydła mięsnego, trzody chlewnej, koni oraz owiec. Zwierzęta najlepszych hodowców otrzymają tytuły Championów.

Doradzą jak założyć ogród czy dostać dotację

Podobnie, jak w latach ubiegłych będzie można skorzystać z porad fachowców. Odwiedzający targi ze strony specjalistów uzyskają pomoc między innymi na temat sposobu pielęgnacji roślin, czy zagospodarowania i aranżacji przestrzeni w ogrodzie oraz wsparcia rolnictwa i obszarów wiejskich ze środków krajowych i unijnych. Swoją radą i pomocą będą też służyć

przedstawiciele instytucji i organizacji związanych z rolnictwem. Warmińsko-Mazurskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Olsztynie będzie doradzać z zakresu technologii produkcji roślinnej i zwierzęcej, ekonomiki i rachunkowości, Wspólnej Polityki Rolnej oraz wiejskiego gospodarstwa domowego i agroturystyki. Na stoisku WMODR udzielane będą także porady prawne oraz konsultacje z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

Kuchnia regionalna, miody i atrakcje dla dzieci

Zgodnie z tradycją, nie zabraknie twórców rękodzieła, sztuki ludowej oraz smacznej kuchni regionalnej. Zaprezentowana zostanie szeroka gama ręcznie wykonanych produktów zarówno użytkowych, jak i artystycznych połączonych z biżuterią oraz kompozycji wykonanych na bazie

Na Targach zwiedzający bezpośrednio zapoznają się z ofertą producentów maszyn i urządzeń rolniczych Fot. Beata Szymańska

zioł, przez galanterię drewnianą, po naczynia toczone na kole garncarskim, wyroby z wikliny, czy meble ogrodowe. Na miłośników swojskiego jedzenia czekać będą domowe wędliny, smalec ze skwarkami i świeży, wiejski chleb — wszystko według tradycyjnych, regionalnych receptur. Nie zabraknie także miodów pozyskanych z warmińsko-mazurskich pasiek.

— Atrakcją na naszej imprezie będzie też przygotowana dla najmłodszych Wioska Dziecięca, w której maluchy będą mogły spędzić czas na grach i zabawach przygotowanych specjalnie dla nich — zaprasza rodziców z dziećmi Rafał Sobolewski, komisarz targów.

Podczas obydwu dni targowych impreza odbędzie się w godzinach 9-17. rs, au

REKLAMA

Warmińsko-Mazurski
Ośrodek Doradztwa Rolniczego
w Olsztynie
zaprasza na

XXII Jesienne Targi Rolnicze
„Wszystko dla Rolnictwa”
5-6 września 2015 r.
Olsztyn, ul. Jagiellońska 91

Po suszy na polach

Szacowanie szkód wciąż trwa

Zarówno na Mazowszu, jak i na Warmii i Mazurach szacowanie szkód powstałych w uprawach w wyniku suszy jest już w końcowej fazie. Rolnicy narzekają jednak na system monitoringu suszy. — Gołym okiem widać, że w tym miejscu wystąpiła, a urzędnicy twierdzą, że nie — usłyszeliśmy.

Jak podaje Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego — „brak deszczu i temperatura powyżej średniej spowodowały, że w województwie mazowieckim ponad połowę gmin dotknęła susza rolnicza” Fot. PIR

Dariusz Kucman
d.kucman@kuriernakowski.pl

Chodzi o to, że szacowanie strat w kierunku pomocy od państwa jest zasadne tam, gdzie według Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, który zajmuje się monitoringiem suszy rolniczej, owa susza występuje. Problem w tym, że te wskazania nie zawsze — zdaniem rolników — pokrywają się z rzeczywistością. Po prostu w danym miejscu na polu brak wody zupełnie wyniszczył uprawy, a według wskazań IUNG susza tam formalnie nie występuje. Skutkuje to brakiem możliwości pomocy dla właściciela pola.

Za mało stacji pomiarowych?

— Gołym okiem widać, że w tym miejscu susza wystąpiła, a urzędnicy twierdzą, że nie. To jak to jest? Gdzie logika? O tym, gdzie wystąpiła susza, a gdzie nie, powinna decydować komisja, która będzie na miejscu — stwierdza Mariusz Chelchowski, rolnik z powiatu makowskiego. Czyli wg. rolnika gminne komisje powinny lustrować straty w uprawach zanim IUNG ogłosi oficjalnie stan suszy i decydować o nadaniu takiego statusu.

Nie tylko on narzeka na system monitoringu suszy rolniczej. Po sygnałach swoich członków izby rolnicze z różnych regionów Polski wystąpiły do władz o jego zmianę. Chodzi o zwiększenie liczby stacji pomiarowych. To poprawiłoby monitoring ilości opadów i wilgotności gleby, innymi słowy — miałyby się przyczynić do bardziej realnych wyników.

Takie stacje w województwie mazowieckim funkcjonują w Solcu koło Warszawy, Płońsku i Chelchach (pow. makowski), a w woj. warmińsko-mazurskim — w Komerowie (powiat piski).

Susza w 56 gminach

Jaka jest obecnie sytuacja związana z szacowaniem szkód? Urząd Wojewódzki w Olsztynie póki co nie przekazuje żadnych informacji. — Szacowanie trwa. Po otrzymaniu wyników poinformujemy wszystkie media — napisał nam w odpowiedzi na pytania Alfred Wenzlowski z biura wojewody.

W pierwszym półroczu 2015 roku w okolicach Płońska suma opadów od stycznia do końca czerwca wyniosła zaledwie 121,5 l/m², to 40 proc. w porównaniu do roku 2013 r., gdy spadło 295 l/m²

Natomiast jak się dowiedzieliśmy w Warmińsko-Mazurskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego, biorąc pod uwagę pomiary IUNG, susza wystąpiła w 56 gminach województwa, tylko w zbożach jarych, a wcześniej również w krzewach owocowych (powiat nowomiejski: gminy Biskupiec i Kurzętnik). — Najbardziej dotknęła powiaty Działdowo, Nowe Miasto Lubawskie, Pisz i Szczętno —

wymienia Rafał Sobolewski, kierownik Działu Ekonomiki WMODR. Jak podaje, w sumie złożono 2442 wnioski o szacowanie szkód w wyniku suszy, ale po weryfikacji zostało ich 1316. — Samo szacowanie zbliża się ku końcowi — mówi Sobolewski. I dodaje: — Trudno jeszcze wskazać wielkość strat. To będzie wiadomo po zakończeniu procesu.

Opadów o połowę mniej

Jeśli chodzi o Mazowsze, to — jak podaje Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego — „brak deszczu i temperatura powyżej średniej spowodowały, że ponad połowę gmin dotknęła susza rolnicza”.

Szczególnie dała się we znaki rolnikom z północnego Mazowsza. Komisje terenowe pracują (pracowały) przede wszystkim w powiatach: plockim, sierpeckim, płońskim, gostynińskim, ciechanowskim, nowodworskim, ostrowskim, sochaczewskim, pułtuskim, przasnyskim, makowskim, mławskim, żuromińskim i żyrardowskim.

„W pierwszym półroczu 2015 roku w okolicach Płońska suma opadów od stycznia do końca czerwca wyniosła zaledwie 121,5 l/m². W porównaniu do lat poprzednich jest to połowa średniej ilości opadów na tym terenie, a nawet mniej, bo 40 proc. w porównaniu do roku 2013 r. (spadło wtedy 295 l/m²). Do 27 lipca br. sumaryczny opad wyniósł 46,5 l/m². Opady deszczu są głównie pochodzenia burzowego — nawalne, co oznacza, że gleba nie jest w stanie od razu wchłonąć wody i spływa ona w obszary niżej położone, a to nie poprawia sytuacji” — wyjaśnia MODR.

ARR. Kara na raty? Trzeba złożyć wniosek

Producenci mleka mogą od 13 sierpnia do 11 września br. składać wnioski o udzielenie wsparcia o charakterze pomocy de minimis w rolnictwie w formie rozłożenia na nieoprocentowane raty opłaty za przekroczenie kwot mlecznych w roku obrotowym 2014/2015.

Takie aplikacje należy złożyć do dyrektora oddziału terenowego Agencji Rynku Rolnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę dostawcy hurtowego. Trzeba do niej dołączyć: — zaświadczenia albo

oświadczenie dotyczące pomocy de minimis określone w przepisach ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (art. 37 ust. 1 pkt 1);

— zaświadczenia albo oświadczenie dotyczące pomocy de minimis w rolnictwie, także określone w przepisach ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (art. 37 ust. 2 pkt 1)

— oświadczenie o niezaleganiu: z płatnościami podatkowymi i w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne.

Formularz wniosku jest dostępny na stronie internetowej Agencji Rynku Rolnego (www.arr.gov.pl).

„Producenci mleka, którzy chcą skorzystać z ww. pomocy powinni jak najszybciej dostarczyć stosowny wniosek do oddziałów terenowych Agencji Rynku Rolnego, co umożliwi wydanie decyzji o udzieleniu pomocy przed upływem terminu płatności pierwszej raty należnej opłaty” — zaapelowało ministerstwo rolnictwa. Ten termin to koniec września.

Warto dodać, że indywi-

dualną kwotę mleczną przekroczyło ok. 63,5 tys. rolników. Około 30 proc. z nich musi się liczyć z karą za nadprodukcję w wysokości do 1 tys. zł. Ale są też przypadki sięgające kilkuset tys. zł, a nawet powyżej 1 mln zł. Polska jako kraj będzie musiała zapłacić karę za nadprodukcję mleka w wysokości ok. 160 mln euro.

Krajowa Rada Izb Rolniczych już zaapelowała do resortu rolnictwa, by wydłużyć okres składania wniosków do 30 września.

dk

KRUS. Wypadki

Trwają żniwa, a to zawsze okres największej liczby wypadków w rolnictwie. Póki co, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego podsumowała pierwsze półrocze w tym zakresie.

W skali kraju zgłoszono przez pierwsze sześć miesięcy br. 10 053 wypadki, o 725 (7,2 proc.) mniej niż w I półroczu ubiegłego roku. Najwięcej odnotowano ich w grupach: „upadek osób” (46 proc.), „pochwycenie i uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń” (13,2 proc.) oraz „uderzenie,

przypięcie i pogryzienie przez zwierzęta” (12,1 proc.).

Zgłoszono też 187 wniosków o jednorazowe odszkodowanie z tytułu uszczerbku na zdrowiu wskutek choroby zawodowej, tj. o 46 (14,5 proc.) więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Jak to się przedstawia w naszych regionach? W województwie mazowieckim zgłoszono w pierwszym półroczu tego roku 1 332 wypadki rolnicze (w tym 4 śmiertelne). 960 postępowań zakończyło się wypłatą jednorazowych odszkodowań, a 466 załat-

Kilkanaście dni temu Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie podawał, że wojewoda powołał 71 komisji szacujących straty w niemal 20 tys. gospodarstwach rolnych. W miniony piątek (7 sierpnia) zespół prasowy wojewody poinformował nas, że działa ich już aż 112. — Szacują one teraz straty bądź kończą szacowanie i będą przystępować do wypełniania dokumentów, które następnie trafią do wojewody. Przewidujemy, że pierwsze protokoły mogą wpływać pod koniec sierpnia lub na początku września — wskazują urzędnicy.

Susza na Mazowszu dotknęła zbóż jarych, roślin strączkowych i krzewów owocowych.

Jaka pomoc przysługuje?

— Rolnicy poszkodowani przez suszę nie zostaną pozostawieni sami sobie — zapewniał minister rolnictwa Marek Sawicki.

Jeśli chodzi o proponowane wsparcie, trzeba wymienić kredyty preferencyjne (z dopłatami państwa) na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej (np. na zakup kwalifikowanego materiału siewnego, nawozów mineralnych, środków ochrony roślin, paliwa na cele rolnicze, inwentarza żywego). Można starać się o odroczenie terminu płatności, rozłożenie na raty, a nawet umorzenie w całości lub w części składek na rolnicze ubezpieczenie społeczne. O tego typu ulgi można też starać się w Agencji Nieruchomości Rolnych w kontekście kupna lub dzierżawy państwowej ziemi. Ponadto wójt czy burmistrz gminy jest władny stosować ulgi w podatku rolnym.

Warto podkreślić, że według ostatniego raportu IUNG (od 1 czerwca do 31 lipca), nie ma zagrożenia wystąpienia suszy rolniczej na obszarze Polski.

wiono odmownie (w statystykach KRUS ujęte są też postępowania zeszłoroczne sfinalizowane w tym roku). Było też 13 przypadków chorób zawodowych rolników.

Więcej — bo 22 — było zgłoszeń chorób zawodowych rolników w województwie warmińsko-mazurskim. Znacznie mniej było za to zgłoszeń wypadków — wpłynęło ich 462 (w tym 3 o zdarzeniach śmiertelnych). Jednorazowe odszkodowanie wypłacono w 405 przypadkach, a 130 postępowań zakończyło się odmową. dk

REKLAMA

ROHAN F1

Idealny na polskie pola!

Lider rynku odmian mieszańcowych rzepaku w Polsce

wg badań rynkowych Kleffmann - największy udział w rynku odmian mieszańcowych rzepaku w zasiewach 2014 r.

SPRAWDZONE!

- ✓ Wyjątkowa tolerancja na gleby lekkie i mozaikowe
- ✓ Niezawodność plonowania
- ✓ Zimotrwałość

Dystrybutor nasion:

www.chemirol.com.pl

Samosiewy rzepaku mają wpływ na jakość surowca olejarskiego

Osypywanie się nasion oraz samosiewy rzepaku

Podczas uprawy rzepaku nieuchronnie dochodzi do osypywania się nasion. Straty te mogą wynosić kilkanaście procent plonu. Z osypanych nasion rozwijają się samosiewy tego gatunku, stanowiące poważny problem agrotechniczny.

dr inż. Marcin Jarocki,
własne gospodarstwo rolne
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Charakterystyczną właściwością rzepaku ozimego, formy jarej również, jest zdolność do pęknięcia jego łuszczyń i osypywania nasion. Cecha ta jest uwarunkowana genetycznie, zaś poszczególne odmiany wykazują zróżnicowanie względem zdolności do osypywania. Nie zmienia to jednak faktu, że praktycznie wszystkie odmiany w jakimś stopniu są podatne na występowanie tego zjawiska. Jest to bowiem strategia obliczona na przetrwanie.

Ich cel — to rozprzestrzenić się

Dziko żyjące rośliny mogły dzięki pękaniu łuszczyń zachować ciągłość swojego gatunku, utrzymać dotychczas zajmowane stanowiska, a także rozprzestrzeniać się na nowe terytoria. Z rolniczego punktu widzenia oczywiście nie jest to cecha pożądana, gdyż przez osypywanie tracimy jakąś część plonu nasion. Zazwyczaj jest to od kilku do kilkunastu procent całego plonu. Oczywiście samoistne pę-

knięcie łuszczyń zachodzi pewnymi etapami. Zaczyna się już w fazie dojrzałości technicznej przybierając z czasem na sile. Dlatego m.in. tak ważne jest ustalenie odpowiedniego terminu zbioru.

Osypane nasiona rzepaku wzbogacają glebowy bank nasion. Ocenia się, że mogą zachowywać żywotność nawet do dziesięciu lat

Owoce rzepaku jest wielonasienna łuszczyzna, która składa się z dwóch łupin owocowych (kłap). W środku znajduje się rzekomboniasta przegroda, na której wiszą nasiona. Pęknięcie łuszczyń zaczyna się od nasady, podczas gdy w górnej części kłapy łuszczyzny są ze sobą jeszcze połączone. Na sam koniec pozostanie jedynie na szypułce właśnie ww. przegroda zakończona dziobem.

Aby określić stan dojrzałości łuszczyń należy stwierdzić organoleptycznie ich barwę oraz wilgotność. Dojrzałe łuszczyzny są koloru jasnobrązowego, a nasiona są twarde, pod wpływem nacisku nie rozpadają się, jak to ma miejsce w fazie sprzed dojrzałości technicznej.

Odmiana, wiatr, wilgoć, kondycja roślin i ptaki

Proces samoosypywania się nasion jest zależny od wielu czynników. Jak już wcześniej wspomniano jest to cecha odmianowa. Ponadto należy wyróżnić warunki atmosferyczne w okresie sprzed i w trakcie zbioru. Oczywiście silne wiatry będą sprzyjały temu zjawisku, nie mówiąc już o nawałnicach. Bardzo mocno na osypywanie wpływają opady gradu, nierazko doprowadzające do całkowitego zniszczenia plantacji.

Warunki wilgotnościowe w czasie dojrzałości technicznej istotnie wpływają na osypywanie nasion. Nawilżone łuszczyzny, czy to przez opady deszczu czy przez osadzającą się rosę, mają tendencję do większego pęknięcia pod działaniem promieni sło-

necznych. Oczywiście sama kondycja roślin również wpływa na pęknięcie łuszczyń. Rośliny porażone przez choroby są mniej odporne na pęknięcie (czern krzyżowych, zgnilizna twardzikowa, sucha zgnilizna kapustnych), również rośliny porażone przez szkodniki (pryszczarek kapustnik, chowacz podobnik). Warto wiedzieć, że do osypywania się nasion mogą przyczynić się również ptaki. No i oczywiście sam termin oraz rodzaj (w połączeniu z precyzją) zbioru mają ogromny wpływ na pęknięcie łuszczyń.

W zdecydowanej większości rzepak zbiera się jednoetapowo. Kombajn powinien być wówczas wyposażony w wydłużoną podłogę zespołu żniwnego (czyli tzw. „stół do rzepaku”) najlepiej ze schodkowymi zabezpieczeniami (na nich zatrzymują się nasiona) oraz z aktywnymi rozdzielaczami łanu, czyli z tzw. „bocznymi kosami”. Wszystko ma to na celu zminimalizowanie strat związanych z osypywaniem się nasion.

Samosiewy to w rzeczywistości chwasty

Oczywiście osypywanie się nasion przyczynia się do spadku wydajności, a wytworzony i zbierany plon jest uszczuplony właśnie o tę liczbę nasion, która spadła na glebę. Pogarsza się również

Rzepak wykazuje naturalną skłonność do pęknięcia łuszczyń
Fot. Marcin Jarocki

ekonomiczna efektywność produkcji tego gatunku. Ale ma to jeszcze inne znaczenie gospodarcze i przyrodnicze. Osypane nasiona rzepaku wzbogacają glebowy bank nasion. Nie wszystkie jednak skielkują w danym roku, czy nawet w przeciągu następnych kilku lat. Niektóre z nich przechodzą w tzw. wtórny stan spoczynku, który jest cechą dziedziczną. Ocenia się, że wysypane nasiona mogą zachowywać bardzo długo swoją żywotność – nawet do dziesięciu lat (a nawet więcej). I przez te wszystkie lata mogą kiełkować, stając się w rzeczywistości chwastami. I to dla wszystkich roślin już później uprawianych na danym stanowisku, również dla rzepaku. W takim układzie samosiewy rzepaku stają się chwastami fakultatywnymi dla roślin rzepaku, które wyrosły z wysianego kwalifikowanego materiału siewnego.

Osypane nasiona dość szybko kiełkują nawet jeszcze przed zbiorem rzepaku. Doskonale dają sobie radę rosnąc pomiędzy resztkami pozbiorowymi. Dynamika ich wzrostu jest uzależniona od panujących na danym siedlisku warunków glebowo-klimatycznych. Dość często zdarzają się wówczas przekropne deszcze czy nawet burze, po których wzrost samosiewów ulega, co jasne, przy-

śpieszeniu. Takie samosiewy należy niszczyć, uwzględniając zasady integrowanej ochrony rzepaku.

Przyorywania ścierni nie bezpośrednio po zbiorze

Najlepiej walkę z takimi teraz już chwastami rozpocząć zabiegami uprawowymi. Na rynku do wyboru jest całe spektrum agregatów ścierniskowych. Podstawowym zadaniem zespołu upraw późniejszych jest przetwarzanie kapilarów glebowych, przez które bezproduktywnie tracimy tak cenną wodę, ale również wymieszanie resztek późniejszych z glebą oraz właśnie niszczenie chwastów. Generalnie należałoby stwierdzić, że wykonanie gruberowania zaraz po zbiorze jest wskazane ze względu na oszczędność wody glebowej, ale zazwyczaj nie wystarczy tylko jeden taki zabieg aby zniszczyć samosiewy rzepaku, bo rośliny są jeszcze zbyt małe.

Należy właśnie stwierdzić, że sposób uprawy pozbiorowej powinien sprzyjać na skielkowanie jak największej ilości osypanych nasion. Klasyczna podorywka, wykonana zaraz po zbiorze, nie sprzyja redukcji nasion zdolnych do kiełkowania w późniejszych latach. Aby nie wzbogacać glebowego banku nasion, należy unikać przyorywania ścierni bezpośrednio po zbiorze.

Zespół żniwny kombajnu przygotowany do zbioru rzepaku — wydłużona podłoga oraz aktywne rozdzielacze łanu Fot. Marcin Jarocki

Uprawa roli agregatami ścierniskowymi w takich przypadkach jest więc bardziej uzasadniona. Żeby w jak największym stopniu zniszczyć samosiewy, wykonywane zabiegi można zwielokrotnić, założymy w odstępach dwutygodniowych (w miarę jak rośliny będą się rozwijać). Możliwa jest również walka metodami chemicznymi przy użyciu środka o działaniu nieselektywnym.

Niekontrolowany transfer genów i groźne choroby

Samosiewy rzepaku mają wpływ na jakość surowca olejarskiego. Dzieje się tak dlatego, że odmiany tego gatunku bardzo łatwo krzyżu-

ją się ze sobą. Rośliny produkują dużo pyłku, który jest przenoszony na znaczne odległości (przez wiatr i owady). Transfer genów do innych genotypów jest również ułatwiony także przez to, że jest to roślina częściowo obco- i częściowo samopylna. Łatwość przenoszenia pyłku sprzyja krzyżowaniu się różnych odmian rzepaku — podwójnie ulepszonych (00), wysokoerukowych, wysokoglukozynolowych, odmian transgenicznych (GMO), a także dzikich form rzepaku oraz z innymi roślinami z tej ro-

DOKOŃCZENIE NA STR. 6

produkty rolne

NAWOZY azotowe, NPK, Wapno nawozowe NORDKALK, Granulowana nawozowa kreda niemiecka, Materiał siewny TOP FARMS. Firma BAZI, tel.: 89/519-16-14; 605-780-852.

inne

PRACA w gospodarstwie, 667-899-381.

GDZIE NAS SZUKAĆ?

REDAKCJA I REKLAMA

Anna Uranowska

tel. (89) 539 74 73
fax (89) 539 76 20
a.uranowska@rolniczeabc.pl

rolnicze abc

**Następne wydanie
2 września 2015
Zapraszamy**

REKLAMA

**ZBOŻA OZIME
OFERTA 2015**

**MIESZANKA
PSZENIC OZIMYCH
HIT JESIENI 2015**

PSZENŻYTO OZIME

- ATLETICO
- BOROWIK
- FREDRO
- TOMKO
- TWINGO

ŻYTO OZIME

- DAŃKOWSKIE
- DIAMENT
- TUR F1

JĘCZMIEN OZIMY

- LYSEVAL
- MERIDIAN

PSZENICA OZIMA

- ARKADIA
- ARKTIS
- OSTKA STRZELECKA
- SAILOR

tel. 89-537-70-40
biuro@sowul.pl
www.sowul.pl

**Z WARMII I MAZUR
Sowul&Sowul
Sp. z o.o.**

POLSKIE NASIONA TRAW

**SOWUL
NASIONA**

ROLNIKU!
Z uwagi na trudne warunki pogodowe gorąco zachęcamy do wcześniejszego zamówienia materiału siewnego zbóż.

281715otbr-a -P

REKLAMA

Cefetra

**Cefetra Polska
źródło towarów rolnych**

**Żniwa 2015
skup zbóż i rzepaku**

Oferujemy powierzchnie magazynowe w elewatorach:

Dobre Miasto, Nidzica, Lębork, Malbork, Waplewo Wielkie, Grabiny Zameczek, Kwidzyn, Gądky, Płock, Kruszwica

Małgorzata Horbowa TEL + 48 506 005 701, Tomasz Woźnowski TEL + 48 667 672 040

Zamość, Jarosław, Krupiec

Piotr Adamowicz TEL + 48 606 484 256, Sergiusz Iwańczuk TEL + 48 698 155 069

Zapraszamy do współpracy!

BayWa

44315otbr-a -P

dziny botanicznej. Jeśli takie samosiewy występują (współlistnieją) na plantacji rzepaku ozimego (wysianego z kwalifikowanego materiału siewnego) może pojawić się problem z utrzymaniem właściwych parametrów surowca olejarskiego. Głównie istnieje ryzyko przekroczenia dopuszczalnych norm zawartości kwasu erukowego oraz glukozynolanów. Minimalizacja strat nasion powstałych poprzez osypywanie, a także dbałość o likwidację samosiewów ma więc duże znaczenie jeśli chodzi o jakość surowca.

Należy jeszcze dodać, że samosiewy rzepaku przyczyniają się do rozprzestrzeniania się groźnej choroby — kily kapusty. Samosiewy rzepaku, jak pozostałe chwasty z rodziny kapustowatych, są roślinami żywicielskimi sprawcy choroby — *Plasmodiophora brassicae*. Jeśli na danym stanowisku pojawi się ta choroba to ograniczenie liczby samosiewów rzepaku nabiera szczególnego znaczenia. Oczywiście należy przestrzegać zasad prawidłowego płodozmianu (3-4 letnia przerwa w uprawie), a jeśli już gleba jest zainfekowana — należy na danym stanowisku wydłużyć odstęp pomiędzy uprawą roślin z ro-

dziny kapustowatych (minimum 6 lat).

Jeśli samosiewy współlistnieją na plantacji rzepaku ozimego to może pojawić się problem z utrzymaniem właściwych parametrów surowca olejarskiego. Istnieje ryzyko przekroczenia dopuszczalnych norm zawartości kwasu erukowego oraz glukozynolanów

Minimalizacja strat nasion rzepaku powstałych na skutek osypywania się, ma wymierne korzyści ekonomiczne i przyrodnicze. Zasadnym jest więc, aby technologie produkcji uwzględniały redukcję strat powstałych w ten sposób. Zapewni to uzyskanie większych plonów surowca oraz ograniczy możliwość pogarszania jego jakości.

Literatura u autora

Osypałe nasiona często kiełkują jeszcze przed zbiorem roślin Fot. Marcin Jarocki

REKLAMA

KURP-DACH Sp z o.o.

www.kurpdach.pl biuro@kurpdach.pl tel. 29 76 71 049

PRODUCENT POKRYĆ DACHOWYCH, KONSTRUKCJI STAŁOWYCH LEKKICH, OGRODZEŃ

PRODUKUJEMY LEKKIE KONSTRUKCJE STAŁOWE NA MAGAZYNY, WIATY, OBORY, GARAŻE

WIATY IDEALNE DLA ROLNICTWA DO SKŁADOWANIA BEL

ZALETY KONSTRUKCJI:

- niska cena
- szybki montaż ok. 8 godzin
- każdy wymiar możliwy do wykonania maks. szerokość do 12 m
- dokumentacja projektowa
- własne ekipy montażowe
- łatwy montaż i demontaż
- realizacja w ciągu 7 dni

Zapraszamy klientów codziennie 7.00 – 17.00.

Pomiary i wyceny możliwe u klienta.

Potrzebę wyceny zgłaszać pod numerem telefonu 29 76 71 049.

Przedstawiciele:

509 769 127, 509 820 550, 510 049 275

e-mail: biuro@kurpdach.pl

CEDROB PASZE

WIEDZA I DOŚWIADCZENIE

ROZWIĄZANIE, KTÓREGO SZUKASZ!

TUCZ KONTRAKTOWY

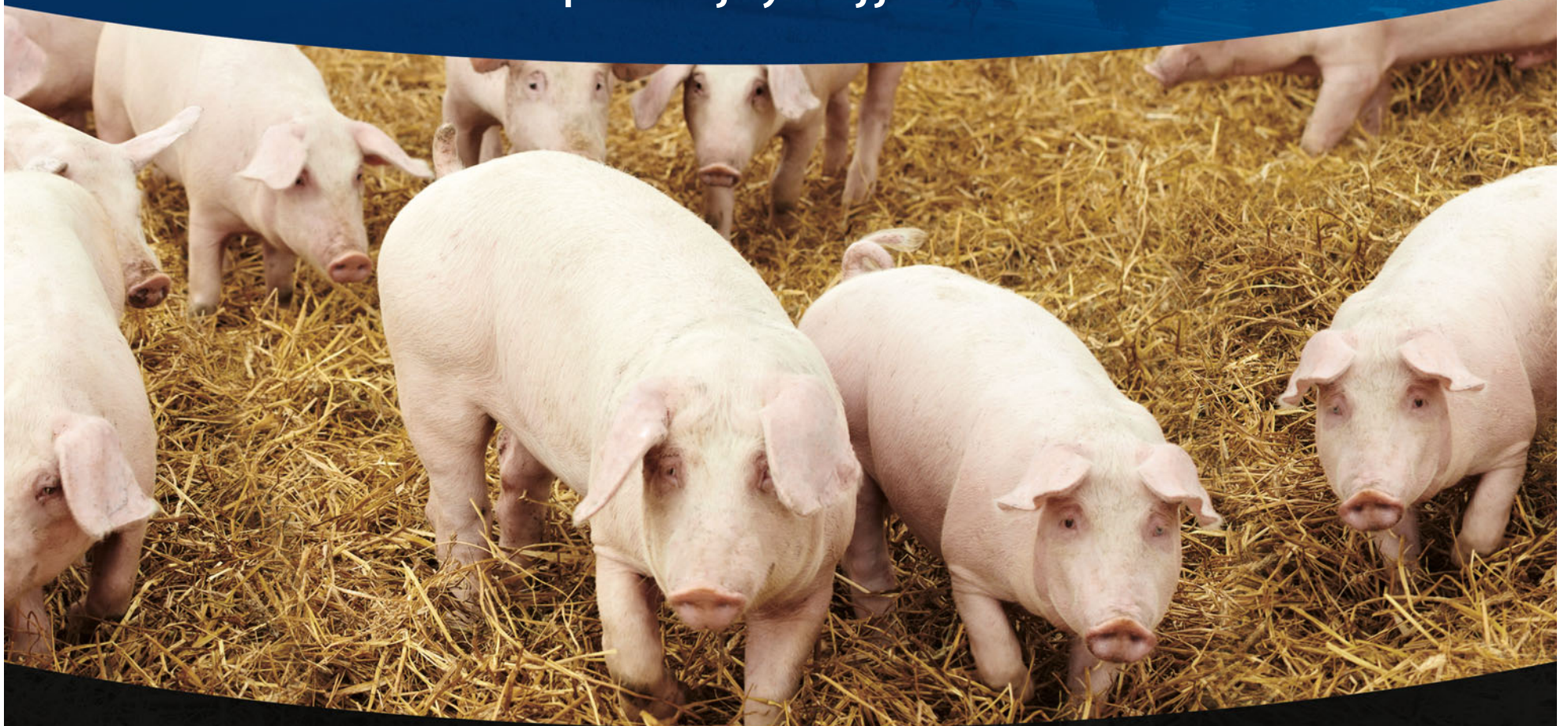
stabilny, gwarantowany dochód z każdego tuczu

szybkie rozliczenie

profesjonalny serwis weterynaryjny

warchlaki o najwyższym statusie zdrowotnym

pasza najwyższej jakości

ZAKŁAD PRODUKCJI PASZ

Wytwórnice: Gumowo, 06-452 Ościszów • 09-140 Raciąż, ul. Płocka 78

tel. 23 675 03 30, fax. 23 675 03 63, www.cedrobpasze.pl

Co z zagrożeniem przed chorobami i szkodnikami?

Susza w kukurydzy

Zróżnicowana kondycja roślin kukurydzy na obszarze kraju wynikająca z pojawienia się suszy powoduje, że wielu rolników zadaje sobie pytanie o zagrożenie ze strony najważniejszych agrofagów i ewentualne potrzeby wykonywania zabiegów ochrony roślin na plantacjach dotkniętych niedoborem wody.

dr hab. Paweł K. Beres,
prof. nadzw.
Instytut Ochrony Roślin
— PIB, TSD w Rzeszowie
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Obserwując stan upraw w kraju można stwierdzić, że są plantacje silnie dotknięte przez suszę, gdzie rośliny do-

rastają jedynie do ok. 50 cm wysokości i prawie zasychają, są także pola z roślinami o pełnym wzroście również z objawami niemal całkowitego bądź częściowego zasychania, jak również pola o zróżnicowanym stopniu uszkodzenia wegetatywnych i generatywnych organów

przez niedobór wody i silną penetrację promieni słonecznych. Obok wymienionych plantacji są również i takie, gdzie rośliny są w dobrej kondycji, dzięki lokalnym opadom deszczu.

Dalsza pogoda zdecyduje

Rozpatrując wpływ uszkodzenia roślin przez suszę na stopień ich podatności na choroby bądź szkodniki należy mieć na uwadze, że rozwój sytuacji będzie zależał od dalszego oddziaływania pogody. Rośliny wykazujące uszkodzenie tkanek wskutek utraty turgoru (wiednięcia, red.) i uszkodzeń słonecznych są bardziej podatne na opanowanie przez patogeny, w tym te najgroźniejsze, do których zalicza się grzyby z rodzaju *Fusarium*.

Mokro i gorąco lub dalej sucho

Z chwilą nadejścia opadów deszczu oraz utrzymywaniem się wysokich temperatur może dojść na takich plantacjach do silnego rozwoju m.in. fuzariozy kolb oraz fuzariozy łodyg. Ponadto na roślinach może lokalnie w większym stopniu pojawić się gównia kukurydzy. Nie należy także zapominać o powszechnych chorobach liści, zwłaszcza żółtej plamistości preferującej wysokie temperatury, a które mogą jeszcze bardziej ograniczyć powierzchnię asymilacyjną uszkodzonych przez suszę blaszek liściowych.

Z kolei dalszy brak opadów deszczu może być czynnikiem ograniczającym pojaw niektórych patogenów, choć wpłynie to również negatywnie na samą roślinę uprawną.

Rośliny mające objawy niedoboru wody są zwykle słabiej zasiedlane jajami przez samice omacnicy prosowianki, jednak dopiero na przełomie sierpnia i września będzie można stwierdzić ile procent roślin owad uszkodził na takich plantacjach

Ważnymi czynnikami wpływającymi na rozwój chorób będzie także zasobność stanowiska w materiał infekcyjny skąd patogeny będą infekowały roślinę uprawną oraz oddziaływanie szkodników.

Susza mogła ograniczyć omacnicę prosowiankę

W przypadku agrofagów (szkodników) nie można na tym etapie stwierdzić jak susza wpłynęła choćby na omacnicę prosowiankę. Wiadomym jest, że rośliny wyka-

Rośliny wykazujące uszkodzenie tkanek wskutek niedoboru wody i

zujące objawy niedoboru wody są zwykle słabiej zasiedlane jajami przez samice. Niemniej jeżeli susza dotknęła rośliny już po wylęgu szkodnika (pojawia się od drugiej połowy czerwca), wówczas może on lokalnie silniej szkodzić osłabionym roślinom, które są wówczas bardziej podatne na atak. Dopiero na przełomie sierpnia i września można będzie stwierdzić ile procent roślin owad uszkodził na takich plantacjach.

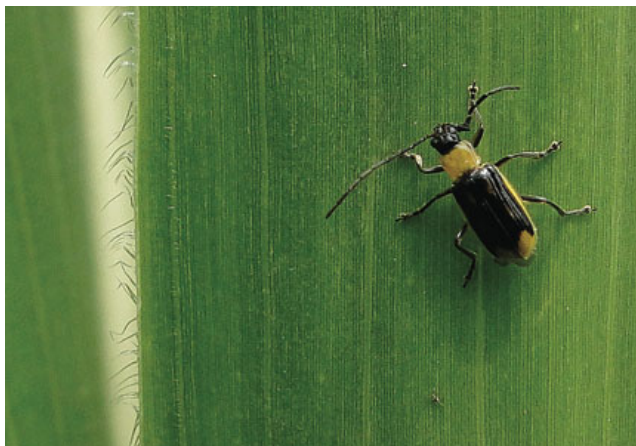
Czy można zrezygnować ze zwalczania stonki?

Ważną aktualnie kwestią w rejonach występowania stonki kukurydzianej (w 2013 roku było to 11 województw poza: warmińsko-mazurskim, kujawsko-pomorskim, lubu-

skim, pomorskim i zachodniopomorskim) jest chemiczne zwalczanie chrząszczy. Zabiegi wykonuje się w okresie licznego lotu szkodnika co ma miejsce od końca lipca do nawet drugiej dekady sierpnia. Na plantacjach dotkniętych przez suszę dyskusyjna pozostaje kwestia czy zwalczać zapłodnione samice stonki, czy też nie (celem ograniczenia liczby zimujących jaj). Jeżeli w wyniku monitoringu z użyciem pułapek feromonowych stwierdzi się znaczną liczebność chrząszczy, a w 2016 roku na tym samym stanowisku nie będzie uprawiana kukurydza wówczas można zrezygnować z ochrony. Jeżeli jednak stosowana będzie monokultura i jeżeli nawet mimo suszy stwierdzi się sporo owadów

Omacnica prosowianka Fot. Paweł Beres

Stonka kukurydziana — chrząszcz Fot. Paweł Beres

REKLAMA

FOLIE DO PRODUKCJI KISZONEK

SPEC-DR@B

Najlepsze ceny!

Punkt sprzedaży:
ul. Lubelska 23a
10-406 Olsztyn
tel. 89 539 10 22
www.specdrob.pl

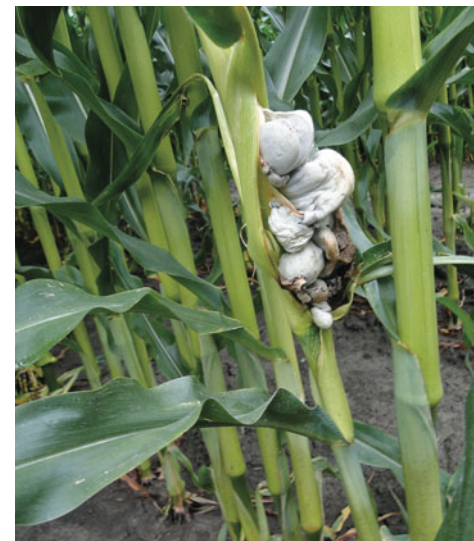

**NAJLEPSZE
CENY**

943140tr-E -0

Fuzarioza kolb

Gównia kukurydzy

Żółta plamistość liści Fot. Paweł Beres

uszkodzeń słonecznych są bardziej podatne na opanowanie przez patogeny Fot. Paweł Beres

(powyżej 10–20 sztuk dziennie na łapie) to warto wykonać zabieg, aby w kolejnym roku nie pojawiły się larwy. Bez obserwowania pułapek nie powinno się jednak podejmować decyzji o zabiegu, gdyż wówczas nie będzie możliwe sprawdzenie czy susza nie ograniczyła również i pojaw tego gatunku, a który w tym czasie odżywia się głównie zielonymi częściami roślin.

Aktualnie do zwalczania osobników dorosłych zarejestrowane są: Proteus 110 OD w dawce 0,75 l/ha lub Steward 30 WG, Rumo 30 WG i Sakarb 30 WG stosowane w dawce 0,125–0,15 kg/ha. W zależności od zagrożenia wykonuje się jeden lub dwa zabiegi ochronne, które muszą być przeprowadzone w okresie liczego lotu

chrząszczy. Pierwsze opryskiwanie roślin wykonuje się od drugiej połowy lipca do

połowy sierpnia, natomiast drugie przeprowadza się 7–14 dni później.

REKLAMA

REKLAMA

SKUP ZBOŻA...

...na wagę złota

Kiedy współpracujesz z fermami drobiu "Linek" nie martwisz się już o:

- termin płatności
- odbiór osobisty
- zadowolenie

INFOLINIA 530 477 478

*Jeśli nasi konsultanci będą zajęci prosimy zadzwonić ponownie

Fermy Drobiu Linek
ul. Wyzwolenia 12
09 -304 Lubowidz
www.linek.pl

LINEK fermy drobiu

46515otba-c -P

Bohater z Kędzierzyna na Twoim polu

Teraz w nowej szacie!

zwiększona trwałość i wydłużony zasięg równomiernego rozsiewu

← 42 m →

www.nawozy.euGRUPA
AZOTY66
urodzajnych lat

Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S. A.

PL 47-220 Kędzierzyn-Koźle, ul. Mostowa 30A
tel. 77 481 27 10, fax 77 481 26 27**ZAKsan**™
Kędzierzyńska
Saletra Amonowa

32% N (zawiera magnez i wapń)

www.grupaazoty.comautoryzowany
dystrybutor: **agrochem**
Dobre Miasto

Dobre nawozy z Dobrego Miasta

AGROCHEM Spółka z o.o.
11-040 Dobre Miasto
ul. Spichrzowa 13

tel.: 89 615 18 61, tel./fax: 89 615 18 62

www.agrochemdm.pl

Dalszy wzrost cen skupu większości produktów rolnych

Według informacji GUS opublikowanej 30 lipca 2015 r. zbiory zbóż podstawowych z mieszankami są wstępnie szacowane na 25,9-26,6 mln ton, o 3-5 proc. poniżej zbiorów z 2014 r., ale o 3-6 proc. powyżej średnich zbiorów w ostatnich pięciu latach (2010-2014).

mgr inż. Robert Stopa,
WMODR
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Wstępnie oceniono, że powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami w 2015 r. wyniosła około 7,2 mln ha wobec 6,7 mln ha w 2014 r. Plony według oceny GUS mog-

ły wynieść 3,6-3,7 t/ha, o 9,3-11,3 proc. mniej niż w poprzednim sezonie.

Zboża konsumpcyjne na koniec miesiąca dużo tańsze

Według danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniach od 27 lipca do 3 sierpnia 2015 r. za pszenicę konsumpcyjną w skupie na przełomie lipca i sierpnia płacono 664,54 zł/t, co oznacza spadek w ciągu miesiąca o 5,26 proc. W odniesieniu do roku poprzedniego to spadek o 0,73 proc. Także cena żyta konsumpcyjnego na koniec minionego miesiąca zmniejszyła się osiągając poziom 496,44 zł/t. Oznacza to, że w zestawieniu z końcem

czerwca cena tego zboża spadła o 3,57 proc., jednak w porównaniu do końca lipca 2014 roku osiągnięta cena jest wyższa o 1,49 proc.

Dalszy wzrost cen zbóż paszowych

W odróżnieniu od zbóż konsumpcyjnych w skupie zbóż paszowych ceny w dalszym ciągu zyskiwały na wartości. Średnie ceny skupu kukurydzy wzrosły z poziomu 586,49 do 643,07 zł/t (wzrost o 9,65 proc.). Jest to jednakże cena o 15,92 proc. niższa od notowanej rok wcześniej.

W przypadku jęczmienia paszowego wzrost cen w skupie jest nieco niższy. Miesięczna różnica w cenie tego zboża wynosi 5,75 proc. (z 557,66 do 589,71 zł/t). Również w porównaniu do notowań z przełomu lipca i sierpnia 2014 roku jest to cena wyższa o 8,13 proc.

Dużo niższe wartości osiągnęły owoce i pszenżyto. W przypadku tego pierwszego cena skupu wynosząca na koniec lipca 434,10 zł/t jest o 0,61 proc. wyższa niż w czerwcu i o tyle samo (0,61 proc.) niższa niż rok temu.

Pszenżyto z ceną skupu 554,07 zł/t podrożało przez miesiąc o 0,46 proc. Osiągnięta cena jest wyższa również w odniesieniu do poprzedniego roku — różnica wynosiła 4,44 proc.

kim w wyniku większego arealu zbiorów od podanego przez GUS. Sparks zakłada, że łączny areal zbiorów rzepaku wyniesie ok. 890 tys. ha i będzie o 5 proc. niższy niż w 2014 r. Z kolei przeciętne plony rzepaku wyniosą ok. 32 dt/ha. Uwzględniając powyższe, tegoroczne zbiory rzepaku w kraju mogą wynieść ok. 2,85 mln ton, czyli o 15 proc. mniej od ubiegłorocznej produkcji, ale o 10 proc. więcej od średniej wielkości zbiorów w ostatnich 5 latach.

Według notowań Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW ceny nasion rzepaku w ostatnim miesiącu spadły. Dopiero w ostatnim tygodniu lipca notowana cena lekko wzrosła i wyniosła 1470 zł/t, co w porównaniu z wartością 1611 zł/t odnotowaną na przełomie czerwca i lipca tego roku oznacza spadek o 8,75 proc. Porównanie z ceną sprzed roku wykazuje jednak znaczny wzrost wynoszący 11,96 proc.

Kolejne zwwyżki na rynku żywca

W lipcu, podobnie jak w czerwcu przeważały wzrostowe tendencje cenowe w skupie zarówno żywca czerwonego jak białego. Po raz kolejny podwyżce uległy ceny wieprzowiny oraz żywca brojlerów kurzych. Także taniejący dotychczas żywiec indyjski odnotował wzrost. Jedynie w przypadku żywca wołowego spadły ceny skupu. Cena wołowiny na koniec lipca kształtowała się na poziomie 5,78 zł/kg. Oznacza to, że przez miesiąc nastąpił spadek o 5,83 proc. Cena ta jest jednak wciąż wyższa o 0,58 proc. niż w tym samym okresie roku 2014 (5,75 zł/kg wagi żywej).

Uzyskiwane w skupie ceny za żywca wieprzowego po lekkim wzroście w dwóch pierwszych dekadach lipca i spadku w ostatnim tygodniu na przełomie lipca i sierpnia 2015 roku osiągnęły wartość 4,34 zł/kg masy ciepłej poubojowej. W porównaniu do końca czerwca wzrost wyniósł zatem 1,35 proc., natomiast w skali roku nastąpił spadek o 14,52 proc.

Wartość średnich cen skupu żywca drobiowego (brojlerzy kurze) w lipcu podlegały stopniowemu, ale stałemu wzrostowi. Ostatecznie ceny wzrosły z 3,58 do 3,78 zł/kg wagi żywej, co oznacza wzrost o 5,50 proc.

Notowania cenowe jaj spożywczych w skali miesiąca i roku

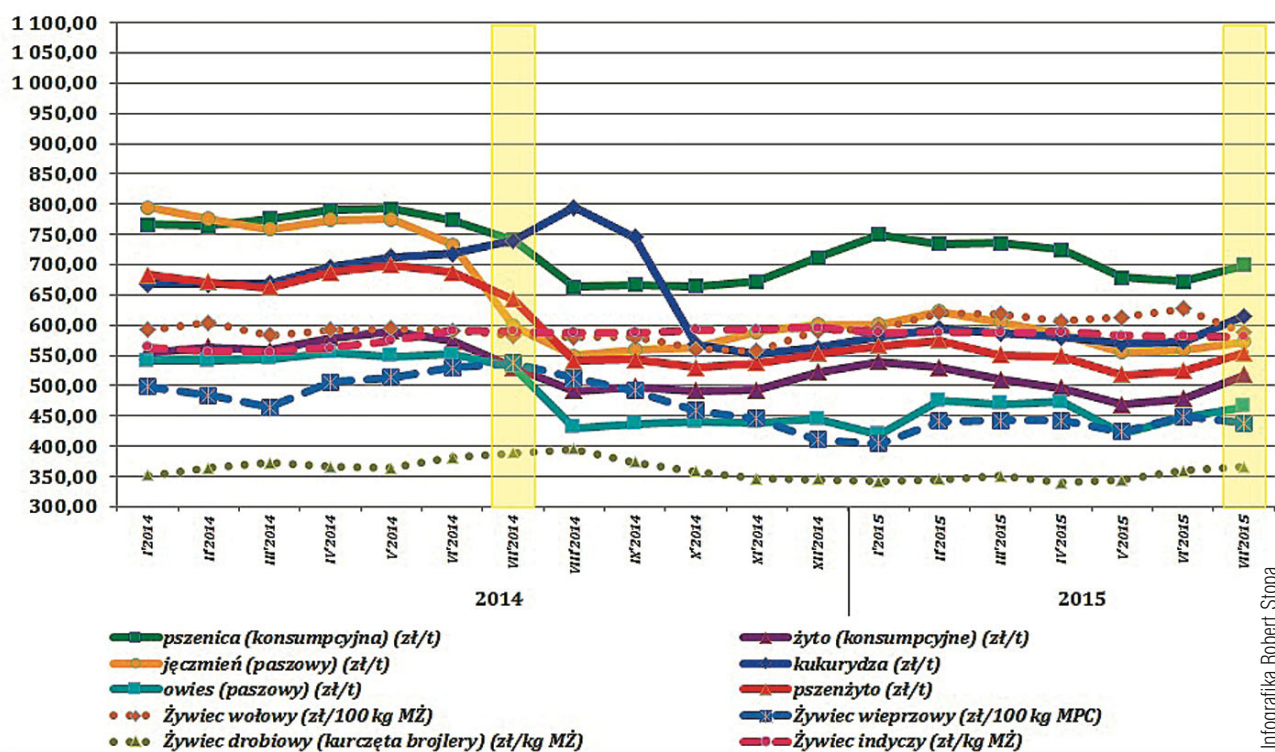
Klasa wielkości	Cena z końca lipiec 2014 zł/100 szt.	Cena z końca czerwiec 2015 zł/100 szt.	Cena bieżąca i dynamika zmian		
			zł/100 szt.	zmiana do VII.2014 (%)	zmiana do VI.2015 (%)
S	22,00	22,60	27,30	24,09	20,80
M	29,00	29,30	31,80	9,66	8,53
L	33,50	35,00	38,70	15,52	10,57
XL	41,50	41,40	43,90	5,78	6,04
ŚREDNIO	31,50	32,08	35,43	12,46	10,44

ŚREDNIE CENY TARGOWISKOWE (w zł) na dzień 27.07.2015 r.

Źródło: WMODR

Targowisko/towar	Pszenica (dt)	Jęczmień (dt)	Pszenżyto (dt)	Ziemniaki (dt)	Jaja (szt.)	Prosięta (para)
Biskupiec	-	-	-	80 - 110	0,45 - 0,80	-
Elbląg	-	-	-	65 - 80	0,35 - 0,75	-
Elk	65 - 75	-	-	180	0,60 - 0,70	-
Giżycko	-	-	-	70 - 80	0,65 - 0,90	-
Olecko	75	-	55	-	0,60 - 0,70	-
Orneta	65	-	45	60	0,60	-
Pisz	-	-	-	150 - 180	0,60 - 0,80	-
Szczytno	-	-	-	160 - 240	0,40 - 0,85	-
GUS	72,97	68,25	61,98	69,29	-	315,02

Średnie miesięczne ceny skupu podstawowych zbóż oraz żywca wołowego, wieprzowego i drobiowego w 2014 i 2015 roku

Na rynkach zagranicznych zdecydowane spadki

Podobnie jak miesiąc wcześniej na rynkach obrotu zbożami w krajach Unii Europejskiej i rynkach światowych odnotowano dalsze spadki cen zarówno zbóż konsumpcyjnych jak i cen zbóż paszowych.

Rzepak w skupie mocno staniał

Pod koniec lipca br. GUS opublikował „Wstępny szacunek głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodnictwa w 2015 roku”. Powierzchnię uprawy rzepaku i rzepiku w Polsce pod tegoroczne zbiory oszacowano na ponad 0,8 mln ha, tj. o ok. 13 proc. mniej w porównaniu do roku ubiegłego. Zbiory rzepaku i rzepiku wstępnie oszacowano na 2,6 mln t, tj. o ponad 20 proc. mniej od rekordowo wysokich ubiegłorocznych.

Według Sparksa jednak tegoroczna produkcja rzepaku w Polsce będzie wyższa niż szacuje GUS, przede wszyst-

w skali miesiąca. W porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego cena ta jest jednak niższa o 4,09 proc.

Jak już wcześniej zaznaczono także w przypadku mięsa indyjskiego odnotowano wzrost cen skupu. Na koniec lipca cena kształtowała się na poziomie 5,82 zł/kg wagi żywej co w porównaniu z ceną w wysokości 5,76 zł/kg wagi żywej zanotowaną na koniec czerwca oznacza wzrost wynoszący 1,10 proc. W porównaniu do cen z poprzedniego roku obecna cena z końca lipca jest jednak o 1,02 proc. niższa.

Ceny jaj spożywczych mocno w górę

W lipcu utrzymywała się silna tendencja wzrostowa cen skupu jaj spożywczych. Średnia cena w notowaniach na koniec miesiąca wyniosła 35,43 zł/100 sztuk, co oznacza miesięczny wzrost o 10,44 proc. oraz o 12,46 proc. w porównaniu rok do roku. Największy wzrost wartości cen skupu odnotowano w najmniejszej klasie wielkości „S”. Wynosi on 20,80 proc. w ciągu miesiąca — z 22,60 do 27,30 zł/100 szt. W pozostałych klasach wielkościowych ceny skupu także podlegały wzrostom, ale już w mniejszym wymiarze.

Koniec passy w obrocie przetworami mlecznymi

Jak wskazuje Komisja Europejska, popyt na mleko i przetwory mleczne na świecie osłabł w 2014 i w pierwszej połowie 2015 roku. Głównym czynnikiem, który przyczynił się do takiej sytuacji był spadek importu z Chin. Również dzia-

łania podjęte przez Rosję dotyczące przedłużenia do sierpnia 2016 r. ograniczeń w handlu na wiele produktów rolnospożywczych, w tym produktów mlecznych, wpłynęły na spadki cen. Biorąc pod uwagę obecną sytuację na rynku, Komisja Europejska przewiduje, że ceny mleka oraz produktów mlecznych w kolejnych miesiącach utrzymają się na stosunkowo niskim poziomie.

Wśród notowanych w ZSRIR artykułów w lipcu we wszystkich przypadkach zaobserwowano spadki cen w obrocie krajowym. Masło konfekcjonowane oraz pełne mleko w proszku należały do tych artykułów, których cena obrotu uległa najmniejszemu spadkowi. Cena masła konfekcjonowanego spadła z 13,19 do 13,10 zł/kg (o 0,69 proc.). Za mleko pełne w proszku płacono 9,46 zł/kg (cena z końca czerwca 9,53 zł/kg). Cena ta jest więc o 0,73 proc. niższa niż w czerwcu. W odniesieniu do analogicznego okresu sprzed roku cena na pełne mleko w proszku spadła o 30,20 proc., natomiast na masło konfekcjonowane o 15,35 proc.

Cena sproszkowanego mleka odtłuszczonego w tym samym okresie spadła z 7,46 do 7,14 zł/kg (spadek w ciągu miesiąca o 4,26 proc.). Cena oferowana na rynku za masło w blokach również uległa zmniejszeniu. Za kg masła w blokach na koniec lipca oferowano 11,66 zł, a więc o 0,95 proc. mniej niż w czerwcu. Natomiast w porównaniu do końca lipca 2014 roku masło w blokach kosztuje o 16,19 proc. mniej, a odtłuszczone mleko w proszku o 37,80 proc. mniej.

Nowy PROW rusza z kopyta

Premie dla młodych rolników. Kto może dostać 100 tysięcy?

Dariusz Kucman

d.kucman@kuriermakowski.pl

Kryteria naboru wniosków na premie dla młodych rolników w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 są dość wyśrubowane. Ale można dostać 100 tysięcy złotych bezzwrotnej dotacji na rozwój gospodarstwa. Wkrótce ruszą też kolejne nabory. Jak?

Nowy PROW rusza w Polsce z kopyta. A pierwszym dużym uruchamianym działaniem jest to z zakresu pomocy dla młodych rolników. Wnioski można składać od 20 sierpnia do 2 września 2015 osobiście lub przez upoważnioną osobę, listem poleconym lub pocztą kurierską do kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa. Do rozdysponowania jest 718 mln euro.

Precyzyjne kryteria naboru

„Premie dla młodych rolników w nowym Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 będą różnić się od tych ze starego PROW. Najważniejsza zmiana polega na tym, że wsparcie będzie przyznawane tylko tym wnioskodawcom, którzy już rozpoczęli urządzanie gospodarstwa rolnego i prowadzenie gospodarstwa rolnego jako kierujący rozpoczną po złożeniu wniosku o premię” — zastrzega ARiMR.

O premie może się starać osoba, która:

- ma nie więcej niż 40 lat;
- posiada odpowiednie kwalifikacje zawodowe;
- po raz pierwszy rozpo-

czyną prowadzenie gospodarstwa rolnego jako kierujący gospodarstwem, co oznacza, że do dnia złożenia wniosku nie prowadziła gospodarstwa rolnego jako kierujący;

— stała się właścicielem lub objęła w posiadanie gospodarstwo rolne przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy, lecz nie wcześniej niż na 12 miesięcy przed jego złożeniem.

Powierzchnia? Co najmniej średnia

To nie wszystkie wymogi i zastrzeżenia. Bo beneficjent zobowiązany będzie na przykład do prowadzenia uproszczonej rachunkowości w gospodarstwie, a w wyniku realizacji biznesplanu wartość ekonomiczna gospodarstwa ma wzrosnąć co najmniej o 10 proc. Już na starcie nie może być ona mniejsza niż 13 tysięcy euro i nie większa niż 150 tysięcy euro.

Jeśli chodzi o powierzchnię użytków rolnych, musi być ona co najmniej równa średniej krajowej, a w województwach o średniej niższej niż krajowa — średniej wojewódzkiej i nie większa niż 300 hektarów. Obecnie średnia krajowa to 10,48 ha — w woj. mazowieckim jest niższa (8,55 ha), a warmińsko-mazurskim wyższa (22,92 ha).

Dodać trzeba tu jeszcze, że przynajmniej 70 proc. minimalnej wielkości to powinna być własność beneficjenta lub pozostawać w użytkowaniu wieczystym, ewentualnie dzierżawie z zasobu własności rolnej Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego.

100 tysięcy w dwóch ratach

Ponadto pomoc z tego źródła nie może zostać przeznaczona na: chów drobiu (z wyjątkiem produkcji ekologicznej), prowadzenie plantacji roślin wieloletnich na cele energetyczne i prowadzenie niektórych działów specjalnych produkcji rolnej. A młody rolnik ma trzy lata na uzupełnienie kwalifikacji zawodowych, liczone od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy (oczywiście jeśli nie ma odpowiedniego wykształcenia).

Jak podaje ARiMR, premia w wysokości 100 tys. złotych będzie wypłacana w dwóch ratach. Pierwsza — w wysokości 80 proc. — po spełnieniu przez beneficjenta, w terminie 9 miesięcy od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy, warunków z zastrzeżeniem, których została wydana ta właśnie decyzja. Natomiast druga rata — w wysokości 20 proc. — jest przekazywana po realizacji biznesplanu.

Nie wszyscy mają szansę

ARiMR informuje, że wiele osób zainteresowanych premiami dla młodych rolników pyta w jej biurach, czy jeżeli składali wnioski o dopłaty bezpośrednie czy też ubiegali się o przyznanie pomocy z działań objętych PROW 2007-2013 lub mają zarejestrowane na siebie zwierzę gospodarskie, to czy mogą ubiegać się o przyznanie premii młodym rolnikom w tegorocznym naborze.

„Uprzejmie informujemy,

że w wymienionych wyżej przypadkach taka osoba nie może otrzymać pomocy na samodzielne rozpoczęcie gospodarowania. Wynika to z tego, że złożenie wniosku o dopłaty bezpośrednie czy też inny rodzaj wsparcia rozdzielanego przez ARiMR z budżetu UE lub budżetu krajowego lub posiadanie zwierzęcia gospodarskiego, a także prowadzenie specjalnego działu produkcji rolnej traktowane jest jak prowadzenie gospodarstwa jako kierujący, a to wyklucza możliwość skorzystania z premii dla młodego rolnika” — odpowiada Agencja.

Wkrótce kolejne działania

Jeszcze w tym roku ma zostać uruchomionych kolejnych kilka działań objętych nowym PROW. Prawdopodobnie jeszcze w sierpniu zostaną ogłoszone terminy przyjmowania wniosków na Modernizację gospodarstwa rolnych, Budowę lub modernizację dróg lokalnych, Wsparcie do przystępowania do nowych systemów jakości oraz Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju.

We wrześniu poznać mamy terminy naboru wniosków w zakresie działań Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN oraz Przetwórstwo i marketing artykułów rolnych. A późniejszą jesienią zostanie ogłoszony termin naboru aplikacji w ramach działania Restrukturyzacja małych gospodarstw oraz Rozwój przedsiębiorczości — rozwój usług rolniczych.

Te terminy mogą się jednak jeszcze zmienić.

REKLAMA

OFERTA DLA ROLNIKÓW

UPLUST do 12%

Specjalna oferta dla rolników.

Przekonaj się, co Hyundai ma do zaoferowania.

Hyundai Daszuta,
Olsztyn-Jaroty, ul. Boenigka 34 c
tel./fax 89 541-84-66, adauto@hyundai.pl

HYUNDAI | NEW THINKING.
NEW POSSIBILITIES.

www.daszuta.hyundai.pl

Specjalną promocję i program gwarancyjny u Autoryzowanych Dealerów Hyundai.
Liczba aut objętych promocją jest ograniczona. Promocja trwa do 31.08.2015 r.
Proponujemy nie jest ofertą w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego.
Prezentowana oferta dla grup zawodowych nie łączy się z ofertą dla klientów indywidualnych.

REKLAMA

AGROPLUS+
Centrum Obsługi Funduszy Europejskich

Szczegółowe informacje:

tel./fax 89 534 44 50

tel. kom. 664 448 937

lub w siedzibie

ul. Towarowa 9/15

10-959 Olsztyn

NOWY
PROW 2014-2020

DOTACJE DLA CIEBIE – BEZPŁATNE KONSULTACJE

OBECNIE TRWA NABÓR W RAMACH DZIAŁANIA

PREMIA DLA MŁODYCH ROLNIKÓW (100 tys.)

Zapraszamy do współpracy

AGROPLUS+
Centrum Obsługi Funduszy Europejskich

„Choroba zawodowa“ wysokowydajnych krów

Mastitis

To choroba bakteryjna wymienia, która nasila się, kiedy nie zachowuje się higieny doju oraz popełniane są błędy żywieniowe. Często pojawiające się stany zapalne wymienia krów obniżają przydatność technologiczną mleka zwiększając koszty produkcji i przerobu surowca oraz stwarzają zagrożenie epidemiologiczne dla ludności.

prof. dr hab. inż. Jan Miciński,
UWM w Olsztynie

rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Według ogólnie przyjętej definicji mastitis jest stanem zapalnym gruczołu mlecznego, powodującym chemiczne i fizyczne zmiany w mleku, obejmujące głównie wzrost ilości komórek somatycznych, przede wszystkim leukocytów. Inaczej mówiąc jest to zapalenie tkanki gruczołowej i przewodów mlekoносnych wymienia.

Podkliniczna występuje do 30 razy częściej

Mastitis może występować w postaci podklinicznej, tj. bez wyraźnych objawów choroby bądź klinicznej z widocznymi objawami w postaci obrzęku lub stwardnienia chorych ćwiartek wymienia i zmian w mleku widocznych gołym okiem. Wśród bakterii chorobotwórczych gruczołu mlekowego wyróżniamy: gronkowce złociste (*Staphylococcus aureus*), paciorkowce bezmleczności (*Streptococcus agalactiae*) oraz *Escherichia coli*.

Krowy charakteryzujące się wysoką wydajnością są najbardziej podatne na zapalenie wymienia. Częściej pojawia się u nich podkliniczna forma zapalenia, która poprzedza zazwyczaj stan kliniczny. Forma podkliniczna występuje do 30 razy częściej, powodując spadek wydajności mleka i obniżając jego jakość. Krów ze stanem podklinicznym nie

należy lekceważyć, bowiem są one nosicielami drobnoustrojów chorobotwórczych, a te szybko przenoszą się na zdrowe zwierzęta (wymiona). Stan podkliniczny trudniej jest określić aniżeli kliniczny, stąd jego skutki ekonomiczne w stadach krów mlecznych są poważniejsze aniżeli samo leczenie krów chorych.

Na 1 litr mleka do 500 litrów krwi

Proces związany z produkcją i sekrecją mleka jest dość skomplikowany. Im wyższa wydajność tym większy wysiłek metaboliczny organizmowi krowy. Przyjmuje się, że aby wytworzyć 1 litr mleka, przez wymię krowy musi przepłynąć od 400 do 500 litrów krwi. Z tego względu w gruczołach mlecznych, fizjologicznie przeciążonym, następuje szybkie zużywanie się komórek wydzielniczych a jednocześnie ciągła ich odnowa, w konsekwencji, czego zużyte komórki przedostają się do mleka. W wyniku tego procesu do mleka przechodzi z krwi także pewna ilość czerwonych jak i białych krwinek. Poza nimi w mleku znajduje się dość znaczna ilość komórek nabłonkowych i niewielka liczba komórek systemu odpornościowego. Zawartość leukocytów wynosi wówczas od 20-40 proc. ogólnej ilości elementów komórkowych w mleku. Ten stan ulega zmianie w przypadku zapalenia, czyli zakłócenia równowagi fizjolo-

gicznej wymienia krowy, a tym samym całego organizmu.

Żywnienie krów wpływa na ich wydajność

Produkcja mleka wiąże się z ogromnym wysiłkiem całego organizmu krowy. Zatem wszystkie narządy wewnętrzne muszą być zaopatrzone w składniki energetyczne dostarczane w paszach. Żywnienie krów wpływa więc na wydajność mleczną krów, a także na skład chemiczny i właściwości fizyko-chemiczne mleka. Błędy żywieniowe obniżają jakość mleka, np. skarmianie mieszanek treściwych wzbogacanych wysokobiałkowymi komponentami w postaci śruty arachidowej, sojowej czy też kukurydzianej, zakażonych grzybami lub pleśnią z rodzaju *Aspergillus* i *Penicillium*, może prowadzić do skażenia aflatoksynami, mającymi kancerogenne właściwości.

Do czynników zewnętrznych mających wpływ na zwiększenie częstotliwości występowania mastitis należy zaliczyć:

- urazy mechaniczne uszkadzające tkanki zwieracza kanału strzykowego,
- zbyt wysoka bądź za niska temperatura,
- prąd elektryczny,
- promienie nadfioletowe lub jonizujące,
- czynniki chemiczne,
- bakterie chorobotwórcze z ich toksynami,
- wirusy, grzyby, pierwotniaki, riketsje.

Zapalenie wymienia stanowi formę obronną organizmu przed wpływem czynników chorobotwórczych i jest wynikiem końcowym oddziaływania:

- metod chowu (głównie żywienie),
- środowiska, w którym utrzymywane są krowy (głównie czystość obory),
- obsługi (głównie stres),
- podatności krów na zapalenia (głównie naturalna odporność organizmu),
- zdolności chorobotwórczej (głównie rodzaj bakterii, które wywołują zapalenie),
- sprawności działania aparatury udojowej (głównie zgodność z przyjętymi normami),
- zastosowanych metod doju (głównie higiena doju),
- świadomości dojarzy (głównie ich rzetelność i sumienność),
- inne.

Zapalenie wymienia jest chorobą dość trudną do całkowitego wyeliminowania, dlatego należy duży nacisk położyć na profilaktykę i nieustanną walkę polegającą na:

- szybkim i sprawnym leczeniu formy klinicznej mastitis,
- zasuszaniu krów pod osłoną antybiotyków,
- stosowaniu dodatków mineralno-witaminowych w żywieniu,
- przestrzeganiu zasad prawidłowego doju w tym głównie higieny doju,
- stałym przeglądzie urządzeń dojarzarskich,
- stałej dezynfekcji strzyków po każdym udoju,
- brakowaniu krów z przewlekłym zapaleniem mastitis.

Wymienione czynniki zapoczątkowują zapalenie, aktywując w miejscu uszkodzenia związki określane jako tzw. mediatory zapalenia. Działają one tylko w miejscu zapalenia, nie przedostają się do układu krążenia, są bardzo szybko inaktywowane. Reakcja organizmu jest zależna od stopnia nasilenia zapalenia. W przypadku zaatakowania przez mikroorganizmy do ćwiartki wymienia schorzenie uznajemy za miejscowe. Zauważalny jest wówczas wzrost zawartości granulocytów kwasochłonnych i zasadochłonnych.

Inny jest obraz przy zapaleniu obejmującym 3 lub 4 ćwiartki wymienia. Wówczas choroba wywołuje zmiany w całym organizmie, pobudzając cały system obronny poprzez wzrost poziomu limfocytów. Limfocyty przechodzą z naczyń limfatycznych do krwionośnych i odwrotnie, kierując się do miejsca zapalenia. W wyniku rozpoznania antygenu limfocyty gromadzą się, namnażają i różnicują w ilościach zależnych od odpowiedzi immunologicznej. Limfocyty, jako jedne z leukocytów, mogą wrócić do układu krwionośnego lub limfatycznego. Zużyte zaś granulocyty i makrofagi i zniszczone komórki nabłonka przedostają się do mleka, zwiększając poziom liczebności leukocytów w ogólnej liczbie elementów komórkowych mleka. Powyższe stwierdzenia potwierdzają fakt, że ocena liczebności komórek somatycznych w mleku jest jednym z najlepszych sposobów oceny stanu jego zdrowotności.

Wyższy odczyn pH i niższa gęstość

Wszelkie zaburzenia związane z nieprawidłowym funkcjonowaniem wymienia w wyniku powstałego stanu zapalnego powodują natychmiastowe zmiany w składzie mleka i obniżają jego przydatność technologiczną. Zmiany w składzie mleka dotyczą przede wszystkim zawartości tych składników, które są syntetyzowane przez komórki mlekotwórcze,

tj. tłuszcz, kazeina, laktoza. Ponadto pojawiają się także składniki pochodzące z krwi, tj. chlor, albuminy i globuliny. Zawartość tłuszczu obniża się do 3 proc. w przypadku subklinicznej formy mastitis i do 2,5 proc. przy klinicznej formie.

Zmienia się także stopień jego dyspersji w mleku polegający na zmniejszaniu się kuleczek tłuszczowych do 3 nm. Zakres zmian dotyczy także zawartości suchej masy. W mleku zdrowym zawartość suchej masy kształtuje się na poziomie 12,3-12,5 proc., natomiast w miarę pogłębiania się stanów chorobowych zawartość systematycznie spada. Przy subklinicznej formie zapalenia poziom suchej masy obniża się do ok. 11 proc. a przy ostrym zapaleniu (klinicznym) zawartość suchej masy spada nawet do ok. 9 proc.

W miarę zaawansowania procesu zapalnego wymienia wzrasta poziom białka ogólnego do 3,5-3,8 proc. (forma subkliniczna) i nawet do 6 proc. (forma kliniczna). Spada jednak udział kazeiny, najcenniejszego białka pod względem przydatności technologicznej a także cukru mlekowego — laktozy. W mleku zdrowym zawartość laktozy wynosi od 4,5-4,9 proc. W przypadku krów chorych na zapalenie, poziom laktozy obniża się 4,3-4,5 proc. (forma subkliniczna) i do 1 proc. przy ostrym zapaleniu.

W czasie występowania stanów zapalnych wymienia wraz ze zmianami składu mleka zmienia się także jego gęstość i odczyn (pH). Mleko o podwyższonej liczbie komórek somatycznych charakteryzuje się niższą gęstością w porównaniu z mlekiem o normalnej zawartości i z wyższym odczynem (pH od 6,7-7,0).

Mało przydatny surowiec

Drobnoustroje znajdujące się w mleku pochodzącym od krów z zapaleniem wymienia stwarzają problemy w jego przetwórstwie i stanowią zagrożenie dla zdrowia konsumentów. Zmieniony surowiec

staje się mało przydatny bądź nieprzydatny w produkcji żywności, a jego przetwórstwo jest dużo kosztowniejsze aniżeli mleka pochodzącego od krów zdrowych. Mleka o wysokim stopniu zakażenia bakteryjnego nie są w stanie poprawić żadne zabiegi technologiczne. Pasteryzacja, która eliminuje 99,9 proc. drobnoustrojów, nie niszczy enzymów drobnoustrojów zimmolubnych. Enzymy te wpływają na szybkie jęczenie wyrobów mleczarskich i powodują zmiany zarówno smakowe jak i zapachowe. Mleko z dużą zawartością komórek somatycznych wykazuje słabszą predyspozycję do fermentacji mlekowej, dłużej krzepnie pod wpływem podpuszczki tworząc mniej zwęzły skrzep oraz mniejszą jego odporność termiczną.

Straty ekonomiczne powodowane przez choroby wymion wynikają ze zmniejszonej produkcji mleka, niekorzystnego wpływu mleka zarażonego na zdrowie potomstwa, a także z brakowania krów. Ponadto w mleku krów leczonych mogą znajdować się pozostałości leków, tj. antybiotyków i środków dezynfekujących, które hamują procesy fermentacyjne w normalnym procesie technologicznego przerobu mleka. Ponadto obecność substancji hamujących w mleku wywiera negatywny wpływ na zdrowie konsumenta, wywołując np. alergię.

Urządzenia do badania mleka

Wymagania dla mleka surowego krowiego i koziego określa dyrektywa Unii Europejskiej (92/46) i Polska Norma PN-A-86002. Według nich ogólna liczba drobnoustrojów oceniana metodą płytkową powinna wynosić do 100 000 w 1 ml a liczba komórek somatycznych ocenianych na aparacie Fossomatic: do 400 000 w 1 ml. Najczęściej stosowanym urządzeniem do wykonywania pomiarów liczebności elementów komórkowych w mleku jest aparat Fossomatic. Wykorzystuje on

REKLAMA

PRODUKUJEMY

- Mieszanek paszowych pełnoporcjowych
- Mieszanek paszowych uzupełniających
- Mieszanek witaminowo-mineralnych
- Koncentraty białkowe

Przedsiębiorstwo Produkcji Pasz FERM - PASZ sp. j.
09-130 Baboszewo, ul. Spółdzielcza 3
tel./fax 23 661 10 13, 23 661 18 93,
e-mail: biuro@fermpasz.pl

GWARANTOWANA JAKOŚĆ

DDGS, nawozy węglowe, EKOGROSZEK
Śruty, otręby, wysłodki, melasa, lizawki dla bydła, drożdże paszowe

Infolinia 800 11 90 90

www.fermpasz.pl

zjawisko fluorescencji kompleksów DNA elementów komórkowych z etylobromkiem. Kompleksy te wywołujące impulsy świetlne zliczane są przez fotopowielacz i podawane w postaci odczytu cyfrowego. Współczynnik korelacji wyników otrzymanych za pomocą aparatu Fossomatic z wynikami otrzymanymi metodą bezpośredniego liczenia pod mikroskopem wynosi 0,92-0,99. Zaletą urządzenia jest łatwość wykonania pomiarów oraz ich szybkość, uzależniona od typu, a co za tym idzie unowocześnienia aparatu.

Kiedy atakuje mastitis?

Zapalenia wymion u krów pojawiają się najczęściej w dwóch okresach: pierwszym okresem jest początek laktacji, kiedy zwykle występuje niedobór energetyczny i obniżenie odporności. Drugim zaś jest okres zasuszenia, kiedy konieczne jest zaprzestanie dojenia. Mleko gromadzące się w wymieniu może stać się wówczas pożywką do rozwoju bakterii. Częstotliwość występowania zapalenia w obydwu okresach wiąże się z wydajnością krów; stąd mówi się obecnie, że jest to „choroba zawodowa” krów, szczególnie tych wysokowydajnych.

Zasuszanie krów wysokowydajnych powinno przebiegać w sposób tzw. gwałtowny. Krowy o wydajności od 8 000 do 10 000 kg mleka często pod koniec laktacji dają jeszcze powyżej 20 kg mleka na dobę. Próba tzw. stopniowego zasuszania, jaka ma miejsce przy krowach o niższej wydajności, nie zawsze jest skuteczna, bowiem proces stopniowego zasuszania ciągnie się dość długo i w rezultacie krowa zasuszana jest nie 60 a 14 dni przed wycieleniem. Stąd zaleca się, aby u krów wysokowydajnych na miesiąc przed planowanym zasuszeniem obniżyć produkcję mleka poprzez żywienie krów dawką o niskiej koncentracji energii lub podanie zestawu pasz o wysokiej zawartości włókna, „przenosząc” krowę do grupy krów zasuszonych.

W dniu, którym planujemy rozpocząć zasuszenie, zdajemy krowę starannie i podajemy do każdej ćwiartki wymienia odpowiedni antybiotyk. Jeżeli mleko wycieka z wymienia, należy po kilku dniach zdoić krowę i ponownie podać antybiotyk. Takie postępowanie jest skuteczne i pozwoli wymieniu na odpoczynek i regenerację przed kolejną laktacją.

Wadliwe działanie dojarek

Częstą przyczyną występowania zapalenia wymienia i podwyższonego poziomu komórek somatycznych w mleku może być wadliwe działanie dojarki. Dlatego konieczne jest regularne wykonywanie czynności obsługowych i kontroli

urządzeń udojowych. Codziennie należy sprawdzić poziom podciśnienia roboczego oraz myć i dezynfekować aparat udojowy. Raz w tygodniu należy przejrzeć i wyczyścić wszystkie zakamarki aparatu udojowego a także sprawdzić, czy nie są przekręcone gumy strzykowe w kubkach udojowych. Co miesiąc należy rozzebrać i wyczyścić regulator podciśnienia, oczyścić na sucho wnętrze pulsatora, nasmarować, sprawdzić częstotliwość pulsacji, rozzebrać kubki udojowe, dokładnie je umyć, sprawdzić gumy strzykowe. Co pół roku konieczna jest wymiana gum strzykowych i sprawdzenie połączeń elementów dojarki. Raz do roku wymienić należy wszystkie elementy gumowe i wykonać serwisowe badania diagnostyczne.

Należy pamiętać, że wadliwie pracująca dojarka po pewnym czasie może spowodować uszkodzenie zwierza strzyka, co sprzyja występowaniu mastitis. Powodem uszkodzenia może być tzw. pustodój, czyli zbyt długie pozostawianie aparatu udojowego na strzykach, mimo zakończenia oddawania mleka. Wówczas zatoka strzykowa jest już pusta, nie ma w niej mleka a ścianki wewnętrzne w wyniku dalszego dokonywania doju ulegają zgniataniu i ocieraniu. W konsekwencji tego uszkodzeniu ulega nabłonek, osłabia się zwieracz strzykowy oraz następuje zniekształcenie wierzchołka.

Innym czynnikiem uszkadzającym sam strzyk jest kolektor aparatu udojowego, który często nie jest dopasowany pojemnością do wydajności mlecznej krowy. Zbyt mała przepustowość powoduje, że część mleka nie odprowadzona poza kolektor ponownie jest wpompowywana do kanału strzyka wraz z bakteriami. Idealnym rozwiązaniem, niwelującym ten problem, może być wprowadzenie dobrowolnego systemu doju, tzw. VMS, gdzie wprowadzono dój ćwiartkowy. Każda ćwiartka doi się oddzielnie, niezależnie od innych. Dój na poszczególnych ćwiartkach kończy się w różnym czasie i unikamy w ten sposób pustodoju.

Także jakość gum strzykowych i ich konserwacja ma wpływ na zdrowotność strzyka. W wyniku długiego użytkowania gumy ulegają starzeniu tracąc swoją elastyczność. Takie gumy źle przylegają do strzyka oraz gromadzą duże ilości starego tłuszczu oraz bakterii. Należy pamiętać o odkażaniu strzyków po doju poprzez zanurzenie ich w odpowiednim roztworze (dipping). W ten sposób czupujemy kanał strzykowy uniemożliwiając wnikaniu bakterii do wymienia i ograniczając tym samym możliwość powstania mastitis.

Podwyższona liczba komórek somatycznych

Każdy dój powinien być poprzedzony zdojeniem pierwszych kropli mleka do przedzadajacza, aby móc poprzez obserwację zmian w mleku wykryć kliniczne przypadki mastitis. Zapalenie wymienia wymaga długiego leczenia antybiotykowego. Przedwczesne przerwanie leczenia wiąże się z przejściem choroby w stan subkliniczny. Przy subklinicznej formie zapalenia nie widać zmian w mleku gołym okiem. Jedynym symptomem rozpoznawalnym dla hodowcy jest podwyższona liczba komórek somatycznych (LKS) w mleku. Kiedy krowy są zdrowe liczba LKS nie przekracza 100 000 w 1 ml, natomiast podwyższony stan, przekraczający 400 000 w 1 ml, powinien zaniepokoić hodowcę i zwrócić jego uwagę na stado.

Próbne udoje raz w miesiącu

Podstawę do oceny stanu zdrowotnego wymion stanowią wyniki próbnego udoju przeprowadzanego najczęściej raz w miesiącu. Korzystając z nich można na podstawie wskaźników ocenić zdrowotność krów w stadzie. Dobra zdrowotność wymion będzie wówczas, gdy przeciętna liczba LKS w stadzie określona

przy pomocy średniej ważonej wynosi poniżej 250 000.

Skutecznym sposobem na wykrywanie podklinicznych stadiów mastitis jest tzw. TOK (terenowy odczyn komórkowy) wzorujący się na teście kalifornijskim CMT (California Mastitis Test.). Polega on na reakcji pomiędzy kwasami nukleinowymi komórek somatycznych zawartych w mleku a roztworem NaOH, który jest jednocześnie wskaźnikiem odczynu mleka. Po zmieszaniu płynu zawierającego NaOH z mlekiem, zmienia się jego konsystencja, a także barwa, ale tylko wówczas, gdy mleko pochodzi z zarażonej ćwiartki. Test ten jako tani i skuteczny powinien być wykorzystywany w każdej oborze. Technika jego wykonania jest bardzo prosta a wynik łatwy do interpretacji. Mieszanina mleka zdrowego z płynem, np. mastirapidem, uzyskana na specjalnej tacce, przybiera barwę szaroniebieską. Zmiana barwy na zielonożółtą świadczy o odczynie kwaśnym mleka (pH niskie), natomiast na fioletową z czerwonym odcieniem o odczynie zasadowym (pH wysokie). Mieszanina może także zmieniać swoją konsystencję na śluzową, ciągliwą lub galaretową w zależności od ilości LKS w mleku głównie leukocytów.

REKLAMA

Blattin Polska Sp. z o.o.

znaczący producent koncentratów i pasz dla zwierząt hodowlanych w Polsce w związku z dynamicznym rozwojem poszukuje osób zainteresowanych

pracą na stanowisku

DORADCA ŻYWIENIOWY

na teren północnej części woj. mazowieckiego (okolice Przasnysza)

Wymagania:

- wykształcenie zootechniczne, ogólnorolne lub weterynaryjne,
- wiedza na temat żywienia zwierząt,
- prawo jazdy kategorii B,
- podstawowa znajomość komputera,
- zdolność do samodzielnej organizacji pracy,
- dyspozycyjność, kreatywność.

Zakres obowiązków przedstawiciela:

- pozyskiwanie nowych klientów w swoim rejonie,
- budowa i utrzymanie kanałów dystrybucji produktów firmy,
- doradztwo z zakresu żywienia zwierząt.

Gwarantujemy:

- atrakcyjne zarobki,
- szkolenia zawodowe,
- możliwość rozwoju osobistego,
- wszystkie potrzebne udogodnienia (samochód, laptop itp.).

Kandydatów prosimy o przesłanie CV oraz listu motywacyjnego na adres e-mail: rekrutacja@blattin.pl

336715otbr-A-M

INFORMACJE, PORADY I OGŁOSZENIA

z branży rolniczej

→ ZAJRZYJ NA [WWW.rolniczeabc](http://WWW.rolniczeabc.pl)

Duńskie Systemy Udojowe

Zainwestuj w najwyższy poziom techniki

Oferta dla Gospodarstw i Farm Mlecznych

- Hale udojowe • Wozy paszowe
- Schładzarki mleka • Dojarki przewodowe
- Agregaty prądotwórcze • Fachowe doradztwo
- Wygrodenia do obór
- Serwis i atestacja dojarek

SAC-CENTRUM S.C.

09-110 Sochocin
ul. Słoneczna 6
tel. (23) 661 81 91
kom. 608 204 287
694 692 693

209015otbr-A-N

WE DWOJE

Drodzy Czytelnicy, rubrykę naszą dedykujemy wszystkim poszukującym swojej drugiej połowy wśród osób mieszkających lub chcących zamieszkać na terenach wiejskich. Jak zamieścić swój anons lub wysłać list? Wystarczy wypełnić i wysłać zamieszczony poniżej kupon, w którym należy napisać hasło ogłaszającego się (np. KAWALER Z MAZUR) i numer rubryki. W tym wydaniu jest to numer 49/2015. Należy też pamiętać, by do listu załączyć znaczek pocztowy za 1,75 zł. Ogłoszenia są bezpłatne, ale muszą być napisane na kuponie zamieszczonym poniżej. Listy związane z naszą rubryką, należy wysłać na adres redakcji: „Rolnicze ABC”, ul. Tracka 5, 10-364 Olsztyn, z dopiskiem: We dwoje. W razie pytań zapraszamy do kontaktu telefonicznego pod numerem 89 539 76 48. Następane wydanie kącika matrymonialnego w „Rolniczym ABC” 2 września 2015 roku. **Jadwiga Gliniewicz**

♂ **Panowie**

WE DWOJE NR 49/2015

**PANOWIE 31-45 LAT
BLONDYN**

Kawaler, bez nałogów i zobowiązań, uczciwy, poznam panią w wieku 30-35 lat, z okolic Mrągowa lub Mikołajek. Cel — stały związek.

Z GIŻYCKA

31-letni, samotny, z poczuciem humoru, pozna panią w swoim wieku.

CZTERDZIESTOLATEK

40-letni kawaler pozna pannę do lat 40, z własnym gospodarstwem rolnym, z okolic Makowa Mazowieckiego. Numer telefonu przyspieszy kontakt.

**PANOWIE W WIEKU 46-60 LAT
ROMANTYK**

Wolny, sympatyczny, poznam miłą panią, która chciałaby ze mną zamieszkać na uroczej wsi pod Ostrołęką.

Z OKOLIC OSTROŁĘKI

(55/186) Kawaler, mieszkający na wsi, o dobrym charakterze, niepalący, wykształcenie średnie, samotny, poszukujący przyjaźni, a może czegoś więcej. Poznam uczciwą panią w wieku 48-53 lata, z okolic Ostrołęki.

SZATYN

(51/176) Przystojny, niezależny finan-

sowo, własny dom, domator, pozna panią do lat 50.

WYSOKI SZATYN

(53/184/79) Przystojny, o dobrym charakterze i romantycznym sercu, wykształcenie średnie, jestem i czuję się bardzo samotny, obecnie przebywam w zakładzie karnym, poszukuję przyjaźni, a może i czegoś więcej.

SZCZERY

Jestem w wieku średnim, prawdopodobny, niekonfliktowy, niezależny finansowo, pragnę poznać panią do lat 50 i pragnę urzeczywistnić Jej marzenia.

OPTYMISTA

59-letni, wysoki, szczupły, domator, bez zobowiązań, niezależny finansowo i mieszkaniowo, pozna panią z okolic Olsztyna.

SPOKOJNY

(57/172/82) Samotny, bez nałogów, bez zobowiązań, poznam panią o dobrym sercu z okolic Ostródy lub Olsztyna.

MILY STRZELEC

Pracujący, wykształcenie wyższe, pozna panią. Cel — stały związek.

UCZCIWY

(55/173/80) Rencista, z poczuciem hu-

moru, wolny, bez zobowiązań, z własnościami M, poznam panią do 60 lat, z okolic Bartoszczyk.

SZCZUPŁY

Poznam miłą i uczciwą panią, o dobrym sercu, w wieku 52-56 lat.

**PANOWIE POWYŻEJ 60 LAT
SAMOTNY**

Poznam miłą, uczciwą, o dobrym sercu panią, w wieku 52-56 lat.

Z TORUNIA

(70/179/90) Rozwiedziony, wykształcenie średnie zawodowe, bez nałogów, katolik, lubię taniec, jazdę na rowerze, jestem zabany. Poznam panią, bez nałogów, domatorkę, katoliczkę, w wieku do 72 lat, mieszkającą na wsi, z którą chętnie zamieszkać.

OGRODNIK Z GDAŃSKA

Emeryt, niski, szczupły, wolny, inżynier ogrodnik, pozna wolną panią, po studiach rolniczych, czytając. Cel — stały związek i współpraca zawodowa.

Z OKOLIC ŚWIĘTAJNA

75-letni wdowiec, sympatyczny, wrażliwy, uczuciowy, lubię grać i śpiewać, poznam panią w podobnym wieku.

♀ **Panie****PANIE 31-45 LAT
BRUNETKA**

(41/168) Szczupła panna, atrakcyjna, za dbana, jestem katoliczką, nie szukam przygód lecz stałego związku, poznam pana, najchętniej kawalera lub wdowca, w wieku 45-57 lat, z okolic Lubawy, Iławy, Ostródy. Proszę o dokładny adres zamieszkania.

**PANIE 46-60 LAT
PIĘĆDZIESIĘCIOLATKA**

Wdowa, poszukuję bratniej duszy, poznam pana na dobre i złe chwile w życiu, z okolic Olsztyna lub Ostródy. Lubię spacerować, wycieczki poza miasto.

SZCZUPŁA

(55/160) Wolna, niezależna finansowo i mieszkaniowo, bez nałogów, poznam pana w odpowiednim wieku, bez nałogów, uczciwego i bez zobowiązań. Cel — stały związek.

WDOWA Z BISKUPCA

56-letnia, niezależna finansowo i mieszkaniowo, pozna pana wysokiego, do 60 lat, któremu też doczuca samotność.

ATRAKCYJNA

Miła, samotna, rozwiedziona, ceniąca szacunek i zaufanie, pozna pana miłego, życzliwego, opiekuńczego, najchętniej zmotoryzowanego. Cel — stały związek.

OPTYMISTKA

Pogodna, uczciwa, samotna, z Olsztyna, około sześćdziesiątki, pozna pana o dobrym sercu, uczciwego, samotnego, lubiącego przyrodę.

POGODNA

Podobno ładna, niepaląca, niezależna finansowo, poznam pana przystojnego, niepalącego, zmotoryzowanego, uczciwego, czulego.

SAMOTNA

58-letnia, atrakcyjna, młody wygląd, bez nałogów, miła, kulturalna, szczerza, pozna pana wysokiego, do lat 60, odpowiedzialnego. Numer telefonu ułatwi kontakt.

PANIE POWYŻEJ 60 LAT**ZADBANA WDOWA**

Samotna, niezależna finansowo, z własnym mieszkaniem, bez nałogów, pozna

pana w wieku 63-68 lat. Czekam na poważne oferty.

WDOWA Z PRZASNYSZA

Samotna, wdowa emerytka, wykształcenie średnie, niezależna finansowo i mieszkaniowo, uczciwa, pragnę poznać pana uczciwego, w wieku do 70 lat.

PO SZEŚĆDZIESIĄTKĘ

Wdowa, o dobrej prezencji, niezależna finansowo i mieszkaniowo, wykształcenie wyższe, zmotoryzowana, poznam pana wolnego, przystojnego, inteligentnego, do 70 lat, który poszukuje bratniej duszy na dobre i złe chwile w życiu. Cel — przyjaźń lub stały związek.

WYROZUMIAŁA

Po siedemdziesiątkę, wyrozumiała, nie lubię samotności, nie szukam przygód, cenię szacunek. Jeśli myślisz tak samo — napisz do mnie.

WESOŁA WDÓWKA

61-letnia, zadbana, z poczuciem humoru, samotna, katoliczka, niezależna finansowo i mieszkaniowo, pozna pana do 70 lat, z okolic Elbląga.

Żniwa. Kombajny ruszyły w pola

Większe plony na Warmii i Mazurach.

Ziarno jednak średniej jakości

Krzysztof Napierski

k.napierski@mazowieckimedia.pl

Mazowsze rozpoczęło tegoroczne żniwa kilka tygodni wcześniej niż Warmia i Mazury, bo już na początku lipca. W obu województwach pod koniec zeszłego tygodnia zebrano już niemal w stu procentach jęczmień i rzepak ozimy. Niestety, głównie za sprawą panującej ostatnio suszy, jakość pozyskanego ziarna jest przeważnie średnia.

Jak informuje Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie, na Mazowszu kombajny ruszyły w pola już 3 lipca. Tego dnia zbiór jęczmienia ozimego rozpoczęto w miejscowościach podlegających oddziałowi MODR-u. Dzień później rzepak ozimy zaczęto kosć w Radomskim. Dopiero dwa tygodnie później rolnicy ruszyli po pszenżyto i pszenicę ozime (najwcześniej, 18 lipca, w rejonie Radomia). Jako ostatnie zbierają zboża jare: jęczmień (od 16 lipca), rzepak (od 17 lipca), pszenicę i pszenżyto (od 20 lipca).

Warmia i Mazury żniwa rozpoczynały dopiero między 27 a 31 lipca — również od zbioru jęczmienia ozimego. Zgodnie z informacjami Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie, najpierw zaczęły je powiaty zachodnie (Działdowo, Nowe Miasto Lubawskie, Iława). Jest to spowodowane rozbieżnościami w okresach wegetacji zbóż, które w miarę posuwania się na wschód, wydłużają się.

Największe zaawansowanie — w Siedleckim

W obu województwach najbardziej zaawansowane są prace nad zbiorem jęczmienia i rzepaku ozimych. Na Warmii i Mazurach (dane na dzień 7 sierpnia) zebrano 90 proc. pierwszego z nich i 70 proc. drugiego (w powiatach lubawskim, szczycieńskim i piskim zebrano już cały rzepak). Jeśli chodzi o pozostałe zboża, w miniony piątek żniwa w tym województwie były jeszcze mało zaawansowane. Przykładowo — zebrano 25 proc. upraw pszenicy jarej, 22 proc. żyta, 20 proc. pszenicy ozimej (ale w powiecie gi-

Na Mazowszu kombajny zaczęły pracę 3 lipca, na Warmii i Mazurach dopiero między 27, a 31 lipca Fot. Krzysztof Napierski

życkim ponad 50), 5 proc. pszenicy jarej i 2 proc. rzepaku jarego.

Na Mazowszu z kolei do 6 sierpnia zebrano od 71 do 100 proc. jęczmienia ozimego (najmniej na obszarze działania oddziału Poświętne w Płońsku MODR-u, najwięcej — na terenie podlegającym oddziałowi w Siedlcach), od 70 (Płock) do 100 proc. (Siedlce) rzepaku ozimego, od 30 (Płońsk) do 80 proc. (Siedlce) żyta, od 23 (Ostrołęka) do 80 proc. (Siedlce) pszenżyta ozimego, od 10 (Ostrołęka) do 85 proc. (Siedlce) jęczmienia jarego, od 15 (Ostrołęka) do 65 proc. (Siedlce) owsa, od 10 (Płock) do 55 proc. (Siedlce) pszenżyta jarego, od 10 (Siedlce) do 33 proc. (Radom) pszenicy jarej i od 4 (Ostrołęka) do 50 proc. (Siedlce) pszenicy ozimej. W Ostrołęckim i Radomskim zbierano także rzepak jary — zaawansowanie prac żniwnych jeśli chodzi o te zboża wynosiło tam w czwartek odpowiednio 78 i 90 proc.

Na Mazowszu plony słabsze

Jeśli chodzi o szacunkowy plon z hektara, lepiej w statystykach wypada województwo warmińsko-mazurskie. Pszenicy ozimej pozyskiwano tam średnio 5,3 t/ha (najwięcej w powiecie iławskim — 6,5, najmniej w szczycieńskim — 3,3), pszenżyta — 4,7 t/ha (pow.

iławski — 6,0, pow. szczycieński — 3,2), jęczmienia ozimego — 4,2 t/ha (pow. giżycki — 5,5, pow. szczycieński — 2,9), pszenicy jarej — 4,1 t/ha, jęczmienia jarego — 3,8 t/ha, rzepaku ozimego i żyta — 3,5 t/ha (rzepak: pow. iławski — 4,0, pow. węgorzewski — 2,8; żyto: pow. elbląski — 4,5, pow. gołdapski — 2,4), a rzepaku jarego — 2,7 t/ha.

Sąsiedzi z południa z kolei zbierali od 3,5 (Płock) do 4,5 t/ha (Bielice) pszenicy ozimej, od 3,0 (Płock i Radom) do 4,0 t/ha (Siedlce) pszenżyta ozimego, od 3,2 (Płock) do 3,5 t/ha (Ostrołęka i Siedlce) jęczmienia ozimego, od 2,5 (Płock) do 3,5 t/ha (Bielice i Siedlce) jęczmienia jarego, od 2,4 (Płońsk) do 3,5 t/ha (Siedlce) rzepaku ozimego, od 2,2 (Płońsk) do 3,5 t/ha (Siedlce) pszenżyta jarego, od 1,9 (Ostrołęka i Płock) do 3,5 t/ha (Siedlce) owsa, od 2,2 (Płońsk) do 3,4 t/ha (Bielice) pszenicy jarej, 2,5 (Ostrołęka) i 2,8 t/ha (Radom) rzepaku jarego oraz od 2,1 (Ostrołęka) do 2,8 t/ha (Siedlce) żyta.

Niestety, nie zachwyca jakość pozyskanego ziarna, która w większości powiatów obu województw jest średnia. Przyczyniła się do tego w znacznej mierze panująca ostatnio susza. Dobrą jakością ziarna niemal wszystkich zbóż (z wyjątkiem jęczmienia ozimego) cieszą się jedynie rolnicy z Siedleckiego.

REKLAMA

Nr 49/2015

hasło

imię i nazwisko

adres

nr PESEL rok urodzenia

treść zgłoszenia (maksimum 30 słów)

.....

.....

Powyższe dane do wiadomości redakcji własnoręczny podpis

59511nbn-az-M

Bez cięć w plantacjach, nie będzie lepiej Porzeczka czarna

Dariusz Kucman

d.kucman@kuriermakowski.pl

600 złotych na hektar — tyle zapisano w rozporządzeniu o pomocy dla plantatorów porzeczek. Ci chcieliby, by było to 3 500 zł.

Jak powiedział w rozmowie z Polską Agencją Prasową Wiesław Blocki, prezes Krajowego Stowarzyszenia Plantatorów Czarnych Porzeczek, to był najgorszy sezon uprawy tych owoców w historii. Chodzi oczywiście o ceny w skupach. Oscylowały one w granicach 30-50 gr za kilogram, co pozwala pokryć zaledwie ok. 25 proc. kosztów produkcji porzeczki. O zysku nawet nikt już nie wspomina.

Teraz 600 zł, rok temu było 410

Nie obyło się oczywiście bez protestów plantatorów. Uciekli się oni nawet do blokowania drogi krajowej. Ministerstwo rolnictwa zapewniło, że otrzymają pomoc, w postaci dopłat do hektara plantacji. Najpierw miało to być 800 zł, ostatecznie jednak resort zaproponował 600 zł i taką kwotę wpisał do odpow-

wiedniego rozporządzenia. Trzeba tu dodać, że w zeszłym roku producenci porzeczek otrzymali wsparcie w wysokości 410 zł na hektar. Wówczas pomocą zostało objęte 11 tys. ha.

Czy mamy nadprodukcję?

Niskie ceny skupu wynikają z braku zainteresowania firm przetwórczych. Zwłaszcza, że mają one jeszcze surowiec zeszłoroczny. Bo porzeczek na rynku pojawia się po prostu za dużo w porównaniu z realnym zapotrzebowaniem, które w ostatnich latach po prostu spadło. Dotyczy to m.in. rynku soków.

— O nadprodukcji zakłady przetwórcze mówią już od 15 lat, ale oficjalnie żadna z firm nie wypowiedziała się na ten temat — powiedział PAP Wiesław Blocki. A zdaniem ministra rolnictwa Marka Sawickiego rolnicy specjalizujący się w tej branży powinni zmniejszyć swoje plantacje o 30 proc. i „prze-rzucić się” na inne uprawy.

Jak podaje PAP, Krajowe Stowarzyszenie Plantatorów Czarnych Porzeczek uważa,

Fot. KSPCzP

że wsparcie należałoby przeznaczyć tylko dla tych osób, które zadeklarują likwidację bądź ograniczenie plantacji na co najmniej 5 lat. Tyle, że powinno ono wynosić nie 600, a 3 500 zł na hektar.

Prezes Stowarzyszenia w rozmowie z PAP zaznaczył, że dopiero taka kwota wystarczyłaby na pokrycie kosztów np. wykarczowania porzeczek i przebranzowienia na inne uprawy. Bo w przypadku, gdy wszyscy plantatorzy znowu dostaną takie same dopłaty, sytuacja na rynku się nie zmieni. I w przyszłym roku znowu usłyszymy o tych problemach.

REKLAMA

Rok założenia firmy: 1991 r.

kompasz®

PASZE – KONCENTRATY – SUROWCE
dla drobiu, trzody chlewnej i ślimaków

SKUPUJEMY:

PSZENICĘ, PSZENŻYTO, JĘCZMIEN PASZOWY, OWIES, RZEPAK, KUKURYDZĘ
oraz (od tego sezonu):
PSZENICĘ KONSUMPCYJNĄ, ŁUBIN, BOBIK I ŻYTO KONSUMPCYJNE.

ZAPEWNIAMY:

• sprawny odbiór surowca • szybkie i wiarygodne pomiary parametrów zbóż.

Oferujemy także usługowe suszenie zbóż, badania surowców i mieszanek paszowych oraz zbóż konsumpcyjnych w nowoczesnym laboratorium.

KONTAKT:

Wytwórnia Pasz w Mszanowie
ul. Podleśna 5
13-300 Nowe Miasto Lubawskie

Dział handlowy:
tel. 56 474 07 90, fax 56 474 07 90, 56 474 07 89
tel. kom. 601 972 251, 607 350 730

e-mail: mpawlowski@kompasz.pl, www.kompasz.pl

DOŚWIADCZENIE, WIARYGODNOŚĆ, PARTNERSTWO

50315lizi-a-0

AGROSTAR

Zajmujemy się eksportem bydła opasowego oraz rzeźnego do UE i krajów trzecich.

Nawiązujemy współpracę z producentami bydła mięsnego. Posiadamy własny specjalistyczny transport i zapewniamy odbiór bezpośrednio z gospodarstwa oraz konkurencyjne ceny.

Oferujemy sprzedaż z dowozem do gospodarstwa cieląt rasy simentaler przeznaczonych do dalszej hodowli.

Agrostar Sp. J.

A. Starownik J. Starownik

Nowa Jedlanka 87, 21-109 Uścimów
woj. lubelskie

Kontakt:

tel. (81) 85-23-223 • 602 102 302 • 602 222 789
fax (81) 85-23-612

e-mail: agrostar@poczta.onet.pl strona WWW: www.agrostar.info

8140twe-a-w

**PRZEBIJEMY
CENĘ KONKURENCJI?
SPRAWDŹ NAS ▶▶▶**

www.aldo.agro.pl

Oddział Myszyniec
ul. Stefanowicza
07-430 Myszyniec
tel. (29) 77 21 980

Oddział Mrągowo
ul. Olsztyńska 13A
11-700 Mrągowo
tel. (89) 74 10 098

Przedstawiciele handlowi:

Maków Maz.	- tel. 604 343 367
Ciechanów, Przasnysz	- tel. 882 029 740
Nidzica, Żuromin, Ciechanów	- tel. 882 129 084
Kolno, Ostrołęka, Łomża	- tel. 513 894 949
Lidzbark, Olsztyn	- tel. 600 261 376
Ostrołęka Łomża	- tel. 882 043 036
Mrągowo, Pisz	- tel. 795 466 196
Szczytno	

Ciepła i sucha pogoda to idealne warunki do ich rozwoju

Wciornastki i przedziorki w ataku

Od dobrych kilku lat rolnicy, głównie z rejonów Kujaw i Wielkopolski borykają się z problemem z przedziorkami. Głównie z przedziorkiem chmielowcem w uprawach buraka cukrowego, który dotychczas kojarzony był przede wszystkim z uszkodzeniami roślin w szklarniach i na warzywach w gruncie.

dr Magdalena Jakubowska,
Instytut Ochrony Roślin
— PIB, Poznań
mgr Andrzej Bandyk, Instytut
Ochrony Roślin — PIB,
Poznań
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Ze względu na duży areal upraw sadowniczych na Warmii i Mazurach problem ten jest znany od lat. Rok 2014 był rokiem, w którym obserwowano bardzo duże nasilenie występowania przedziorków. Było to związane ze sprzyjającymi wysokimi temperaturami latem oraz brakiem opadów.

W przypadku buraków spadek plonu korzeni w wyniku intensywnego żerowania przedziorków może wynosić od 20 do 50 proc. a zawartości cukru o 2 proc.

Pajęczyna oplatająca wierzchołki roślin

Objawami uszkodzeń są skupienia jasnych punkcików na liściach, najczęściej w wierzchołkowej części ro-

śliny. Wzrost liczebności przedziorków i dalsze żerowanie powoduje deformację liści. Pojawia się pajęczyna oplatająca wierzchołkową część rośliny. W przypadku buraków spadek plonu korzeni w wyniku intensywnego żerowania przedziorków na burakach może wynosić od 20 do 50 proc. a zawartość cukru w korzeniach może ulec zmniejszeniu nawet o 2 proc. Niestety obecnie nie ma dopuszczonych do obrotu handlowego środków chemicznych przedziorkobójczych (akarycydów), zarejestrowanych w uprawach buraka cukrowego.

Badania przeciwko przedziorkom

Instytut Ochrony Roślin — IOR-PIB w Poznaniu prowadzi stały monitoring tego szkodnika na plantacjach buraka cukrowego w województwie kujawsko-pomorskim, wielkopolskim i mazowieckim. Rok 2015 też zapowiada się na rok dużej szkodliwości przedziorka w wyżej wymienionych województwach. Informacje zebrane z terenu województwa warmińsko-mazurskiego donoszą o bardzo dużym nasileniu przedziorków w uprawach roślin bobowatych, a w szczególności w uprawach bobiku i łubinów. Na niektórych plantacjach stra-

ty z powodu żerowania przedziorków wynoszą od 10 do 30 proc. Niestety, tu również nie ma środków przedziorkobójczych zarejestrowanych w tych uprawach.

Od roku 2013 Instytut Ochrony Roślin — PIB wraz z koncernem Pfeifer & Langen prowadzi badania (zgodnie z uzyskanymi decyzjami przez MRiRW), nad skutecznością wybranych środków przeciwko przedziorkom na buraku cukrowym (Magus 200 S.C., Karate Zeon 0850 CS, Ortus 05 S.C., Nissorun 050 EC, Envidor 240 S.C., Vertimek 018 EC). Badania są w trakcie realizacji i będą kontynuowane.

Zwiększona ilość wciornastków w uprawach

W sezonie wegetacyjnym 2015 w okresie letnim zaobserwowano na plantacjach buraka cukrowego duże nasilenie wciornastków — wciornastka tytoniowca (*Thrips tabaci*). Nawet kilka osobników szkodnika na liść buraka. Dotychczas szkodnik ten był uważany za poważny problem tylko w uprawach szklarniowych oraz w uprawach warzywnych i roślin ozdobnych w gruncie, od czasu do czasu występujący w roślinach zbożowych. Zwiększone nasilenie wciornastków na buraku cukrowym zaobserwowano w gminach: Opatowice, Radziejów,

Charakterystyczne srebrne plamy — dowód żerowania wciornastków na buraku cukrowym

Czynniki sprzyjające występowaniu wciornastków to:

- Sprzyjające warunki klimatyczne (ciepła wiosna, niewielkie opady, suche lato), na początku najliczniej pojawiają się podobnie jak przedziorki na obrzeżach pól.
- Sąsiedztwo roślin warzywnych np. cebula, fasola oraz zioła lub na polach buraka, gdzie w zmianowaniu wcześniej te uprawy występowały.
- Brak ochrony chemicznej przed innymi agrofagami.

Wciornastek — dorosły owad
Fot. Magdalena Jakubowska

Osięciny (województwo kujawsko-pomorskie) oraz Środa Wielkopolska (wielkopolskie), Głinojeck (mazowieckie) oraz w roślinach bobowatych lokalnie w niektórych miejscowościach na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

Wciornastki są to owady głównie żywiące się sokami i tkankami roślinnymi. Po-

wodują przy tym rozmaite uszkodzenia na roślinach uprawnych. Zarówno osobniki dorosłe, jak i larwy wysysają zawartość komórek miękiszowych, które wypełniają się powietrzem i w miejscach tych widoczne są srebrzyste plamki, które z czasem ciemnieją. Górna strona liści, na których żerują wciornastki marszczy się i tworzą się chłotyczne plamy. Charakterystyczną cechą żerowania wciornastków jest także występowanie w obrębie plam powstających na liściach czarnych grudek — odchodów wciornastków. Owady dorosłe mają ciało koloru żółtego i żółto-brązowego wiosną i latem, a jesienią — brązowo-czarnego, natomiast larwy są żółte i białe. Wiosną żerują i rozmnażają się na roślinach dziko rosnących, natomiast w okresie letnim przelatują na uprawy, żerując do późnej jesieni. W ciągu roku występuje 4-6 pokoleń. Wciornastki są owadami ciepłolubnymi, dlatego najkorzystniejsze warunki do rozwoju posiadają przy ciepłej i suchej pogodzie.

Nie na wszystkie uprawy rolnicze

W związku z tym, że do tej pory nie odnotowano duże-

go nasilenia wciornastków na plantacjach roślin rolniczych nie ma zarejestrowanych środków chemicznych do jego zwalczania (oprócz cebuli, bobu, fasoli — Wojownik 050 CS i Bulldog 025 EC). Pośrednim rozwiązaniem w tej sytuacji mogłoby być zastosowanie środków przeciwko innym szkodnikom, przykładowo mszycy trzmielinowo-burakowej, które w innych uprawach zalecane są także do zwalczania wciornastków.

Wciornastki są owadami ciepłolubnymi, dlatego najkorzystniejsze warunki do rozwoju posiadają przy ciepłej i suchej pogodzie

To pierwszy sezon, w którym wciornastki tak licznie wystąpiły na plantacjach buraka cukrowego, bobiku i łubinów, na tę chwilę nie wiadomo czy mogą stać się poważnym problemem w tej uprawie, czas pokaże.

Buraki cukrowe opanowane przez przedziorki. Widoczne charakterystyczne żółknięcie liści Fot. Magdalena Jakubowska